

INCLUSIVE DEVELOPMENT PROGRAMME
PROGRAMI PËR ZHVILLIM GJITHËPËRFSHIRËS
PROGRAM SVEOBUH VATNOG RAZVOJA

RADIONICA OPŠTINSKOG VIZIONIRANJA

- Severna Mitrovica i Zvečan -

27.02.2020 – 02.03.2020.
Ohrid, Severna Makedonija

PROGRAM SVEOBUH VATNOG RAZVOJA

Zgrada ministarstva "Rilindja", 10. sprat, Priština, Kosovo, Tel: +381 38 200 32611, office@unhabitat-kosovo.org

Program sprovode:

Finansiran od:

ŠVEDSKA
AGENCIJA ZA
RAZVOJ I
SARADNJU

Radionica opštinskog vizioniranja - Severna Mitrovica i Zvečan

Sva prava zadržana © 2020

Program Ujedinjenih nacija za ljudska naselja (UN-Habitat)

Program sveobuhvatnog razvoja

Zgrada ministarstava Rilindja, 10. sprat, 10 000 Priština, Kosovo

www.unhabitat.org | www.unhabitat-kosovo.org

Autori i saradnici

Glavni autori: Dragana Milutinović i Jelena Aksentijević

Recezeni: Gwendoline Mennetrier

Glavni saradnici: Arijeta Himaduna, Sanja Lazarević, Milan Branović, Modest Gashi, Dragoljub Stašić

Saradnici: Anais Thizy i Kenan Beqiri

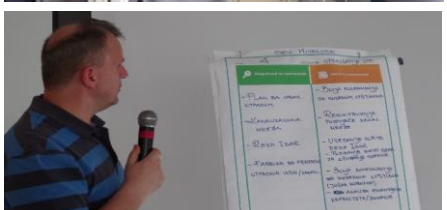
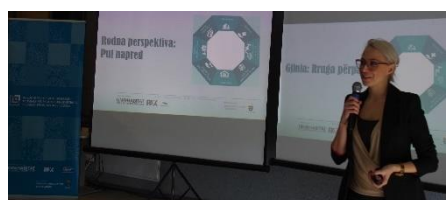
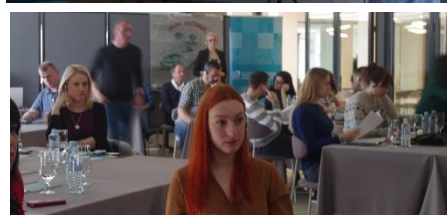
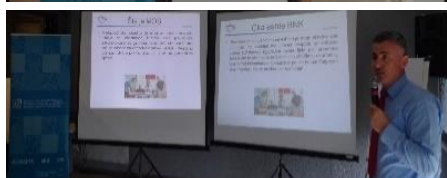
Slike, mape i ilustracije korišćene u ovom dokumentu su predstavljene uz pristanak UN-Habitata na Kosovu ukoliko nije drugačije naznačeno. Mogu se reprodukovati sve dok je izvor odštampan uz slike, mape ili ilustracije © UN-Habitat Kosovo.

ODRICANJE OD ODGOVORNOSTI

Upotrebljeni nazivi i prikazivanje materijala u ovoj publikaciji ne podrazumevaju izražavanje bilo kakvog stava ili mišljenja od strane Sekretarijata Ujedinjenih Nacija u vezi sa pravnim statusom neke zemlje, teritorije, grada ili oblasti, ili njegovih vlasti, ili u vezi sa određivanjem njegovih granica, ili u vezi sa svojim ekonomskim sistemom ili stepenom razvoja. Stavovi izneseni u ovoj publikaciji ne odražavaju nužno stavove Programa Ujedinjenih Nacija za ljudska naselja, Ujedinjenih Nacija ili njenih zemalja članica. Izvodi iz publikacije mogu se reprodukovati bez ovlašćenja pod uslovom da se navede izvor.

Za UN-Habitat, sve preporuke za Kosovo su u kontekstu Rezolucije 1244 Saveta Bezbednosti OUN-a (1999) i mišljenja Međunarodnog suda pravde (MSP) o proglašenju nezavisnosti Kosova.

SADRŽAJ:

1	REZIME	7
2	UVOD	11
3	PREZENTACIJE:	13
	3.1. Pregled zaključaka i preporuka sa radionice regionalnog vizioniranja – Modest Gashi, UN-Habitat	
	3.2. Međuopštinska saradnja u oblasti ekonomskog razvoja – Besim Myrtezani, MALS	
	3.3. Vizija i koncept prostornog planiranja – Luan Nushi, Institut za prostorno planiranje	
	3.4. Opštinski profil u okviru izrade ORP (Severna Mitrovica i Zvečan) – predstavnici opština	
	3.5. Rodno strateški okvir – mere i mogućnosti za napredak u budućnosti – Sanja Lazarević, UN-Habitat	
	3.6. Instrument kapitalnih ulaganja – Dragoljub Stašić i Jelena Aksentijević, UN-Habitat	
	3.7. Proces odabira prioriternih oblasti za razvoj ciljeva i vizije – predstavnici opština	
4	VEŽBE I REZULTATI:	15
	4.1. Rodno strateški okvir – mere i mogućnosti za napredak u budućnosti	15
	4.2. Mapa sećanja	21
	4.3. Definisane vrednosti/ sredstava i problema/ograničenja	24
	4.4. Definisane mere/mogućnosti	33
	4.5. Definisane i konvertovanje u mape Vizija, opštih i specifičnih ciljeva i aktivnosti za svaku tematsku oblast	41
	4.6. Definisane zajedničke vizije za svaku opštinu – logo Vizije	57
	4.7. Sinergije i kontradiktornosti između opštih ciljeva opština	59
5	ZAKLJUČCI I NAREDNI KORACI	62
6	LISTA UČESNIKA	63

Spisak ilustracija

<i>Slika 1. Otvaranje radionice – dobrodošlica</i>	<i>11</i>
<i>Slika 2. Učesnici radionice zajedno rade na vežbi o rodnom okviru</i>	<i>15</i>
<i>Slika 3. Učesnici radionice rade na prioritizovanju tematskih oblasti.....</i>	<i>17</i>
<i>Slika 4. Učesnici radionice stavljaju nalepnice sa preporukama za poboljšanje u prioritizovanim tematskim oblastima.....</i>	<i>19</i>
<i>Slika 5. Učesnici radionice stavljaju nalepnice sa preporukama za poboljšanje u prioritizovanim tematskim oblastima</i>	<i>20</i>
<i>Slika 6. Mapa sećanja (vizuelna prezentacija) Severne Mitrovice.....</i>	<i>21</i>
<i>Slika 7. Mapa sećanja (vizuelna prezentacija) Zvečana.....</i>	<i>22</i>
<i>Slika 8. Učesnici radionice rade na opštinskoj mapi sećanja.....</i>	<i>22</i>
<i>Slika 9. Učesnici radionice predstavljaju svoja sećanja.....</i>	<i>23</i>
<i>Slika 10. Učesnici radionice rade na opštinskoj mapi sećanja</i>	<i>23</i>
<i>Slika 11. Učesnici radionice rade na utvrđivanju glavnih vrednosti i povezanih ograničenja.....</i>	<i>25</i>
<i>Slika 12. Učesnici radionice rade na utvrđivanju glavnih vrednosti i povezanih ograničenja.....</i>	<i>27</i>
<i>Slika 13. Učesnici radionice rade na utvrđivanju glavnih vrednosti i povezanih ograničenja.....</i>	<i>30</i>
<i>Slika 14. Učesnici radionice rade na utvrđivanju glavnih vrednosti i povezanih ograničenja</i>	<i>32</i>
<i>Slika 15. Učesnici radionice rade na utvrđivanju glavnih vrednosti i povezanih ograničenja.....</i>	<i>32</i>
<i>Slika 16. Prezentacija utvrđenih mogućnosti i mera za razvoj.....</i>	<i>33</i>
<i>Slika 17. Radna grupa je utvrdila mogućnosti i mere za razvoj.....</i>	<i>34</i>
<i>Slika 18. Radna grupa je utvrdila mogućnosti i mere za razvoj</i>	<i>34</i>
<i>Slika 19. Radna grupa je utvrdila mogućnosti i mere za razvoj</i>	<i>36</i>
<i>Slika 20. Radna grupa je utvrdila mogućnosti i mere za razvoj</i>	<i>37</i>
<i>Slika 21. Radna grupa je utvrdila mogućnosti i mere za razvoj</i>	<i>38</i>
<i>Slika 22. Prezentacija utvrđenih mogućnosti i mera za razvoj</i>	<i>39</i>
<i>Slika 23. Mapa i logo Vizije za zdravstvo – Severna Mitrovica.....</i>	<i>42</i>
<i>Slika 24. Prezentacija Vizije, opštih i specifičnih ciljeva i aktivnosti.....</i>	<i>42</i>
<i>Slika 25. Mapa i logo Vizije za obrazovanje – Severna Mitrovica.....</i>	<i>44</i>
<i>Slika 26. Prezentacija Vizije, opštih i specifičnih ciljeva konvertovanih u mape.....</i>	<i>44</i>
<i>Slika 27. Mapa i logo Vizije za mobilnost – Severna Mitrovica.....</i>	<i>46</i>
<i>Slika 28. Prezentacija Vizije, opštih i specifičnih ciljeva konvertovanih u mape</i>	<i>46</i>
<i>Slika 29. Mapa i logo Vizije za životnu sredinu – Severna Mitrovica.....</i>	<i>48</i>
<i>Slika 30. Prezentacija Vizije, opštih i specifičnih ciljeva i aktivnosti</i>	<i>48</i>
<i>Slika 31. Mapa i logo Vizije za poljoprivredu i šumarstvo – Zvečan.....</i>	<i>50</i>
<i>Slika 32. Prezentacija Vizije, opštih i specifičnih ciljeva i aktivnosti.....</i>	<i>50</i>
<i>Slika 33. Mapa i logo Vizije za putnu infrastrukturu/mobilnost – Zvečan.....</i>	<i>52</i>
<i>Slika 34. Prezentacija Vizije, opštih i specifičnih ciljeva konvertovanih u mape.....</i>	<i>52</i>
<i>Slika 35. Mapa i logo Vizije za životnu sredinu – Zvečan.....</i>	<i>54</i>
<i>Slika 36. Mapa i logo Vizije za obrazovanje i socijalnu zaštitu – Zvečan.....</i>	<i>56</i>
<i>Slika 37. Prezentacija Vizije, opštih i specifičnih ciljeva konvertovanih u mape</i>	<i>56</i>
<i>Slika 38. Vizija i logo Vizije za opštine Severna Mitrovica i Zvečan.....</i>	<i>57</i>
<i>Slika 39. Prezentacija izjave Vizije za Severnu Mitrovicu.....</i>	<i>58</i>
<i>Slika 40. Prezentacija izjave Vizije za Zvečan.....</i>	<i>58</i>
<i>Slika 41. Učesnici radionice zajednički rade na identifikovanju potencijalnih sinergija i kontradiktornosti između opštih ciljeva dve opštine.....</i>	<i>59</i>

Spisak tabela

4.1. Vežba I: Rodno strateški okvir – mere i mogućnosti za napredak u budućnosti.....15

Tabela 1. Rezultati Vežbe I, Prioritetna oblast 1 – Obrazovanje.....	16
Tabela 2. Rezultati Vežbe I, Prioritetna oblast 2 – Vlasništvo nad imovinom i zemljom.....	16
Tabela 3. Rezultati Vežbe I, Prioritetna oblast 3 – Zapošljavanje i prilike za zapošljavanje.....	17
Tabela 4. Rezultati Vežbe I, Prioritetna oblast 4 – Politika i donošenje odluka.....	17
Tabela 5. Rezultati Vežbe I, Prioritetna oblast 1 – Zdravstvo.....	18
Tabela 6. Rezultati Vežbe I, Prioritetna oblast 2 – Zapošljavanje i prilike za zapošljavanje	18
Tabela 7. Rezultati Vežbe I, Prioritetna oblast 3 – Politika i donošenje odluka	19
Tabela 8. Rezultati Vežbe I, Prioritetna oblast 4 – Prevoz i mobilnost.....	20

4.3. Vežba III: Određivanje vrednosti/sredstava i ograničenja/problema.....24

Tabela 9. Rezultati Vežbe III. Grupa 1 - Zdravstvo.....	24
Tabela 10. Rezultati Vežbe III. Grupa 2 - Obrazovanje.....	25
Tabela 11. Rezultati Vežbe III. Grupa 3 - Mobilnost/ javni prostori.....	26
Tabela 12. Rezultati Vežbe III, Grupa 4 – Životna sredina.....	27
Tabela 13. Rezultati Vežbe III, Grupa 1 – Poljoprivreda i šumarstvo.....	28
Tabela 14. Rezultati Vežbe III, Grupa 2 – Putna infrastruktura/mobilnost.....	29
Tabela 15. Rezultati Vežbe III, Grupa 3 – Životna sredina.....	30
Tabela 16. Rezultati Vežbe III, Grupa 4 – Obrazovanje i socijalna zaštita.....	31

4.4. Vežba IV: Određivanje mogućnosti/mera koje treba preduzeti.....33

Tabela 17. Rezultati Vežbe IV, Grupa 1 – Zdravstvo.....	33
Tabela 18. Rezultati Vežbe IV, Grupa 2 – Obrazovanje.....	34
Tabela 19. Rezultati Vežbe IV, Grupa 3 – Mobilnost/ javni prostori.....	35
Tabela 20. Rezultati Vežbe IV, Grupa 4 – Životna sredina	36
Tabela 21. Rezultati Vežbe IV, Grupa 1 – Poljoprivreda i šumarstvo.....	37
Tabela 22. Rezultati Vežbe IV, Grupa 2 – Putna infrastruktura/mobilnost.....	38
Tabela 23. Rezultati Vežbe IV, Grupa 3 – Životna sredina	39
Tabela 24. Rezultati Vežbe IV, Grupa 4 – Obrazovanje i socijalna zaštita	40

4.5. Vežba V: Definisane i mapiranje Vizija, opštih i specifičnih ciljeva i povezanih aktivnosti za tematske grupe.41

Tabela 25. Rezultati Vežbe V, Grupa 1 – Zdravstvo	41
Tabela 26. Rezultati Vežbe V, Grupa 2 – Obrazovanje	43
Tabela 27. Rezultati Vežbe V, Grupa 3 – Mobilnost/ javni prostori.....	45
Tabela 28. Rezultati Vežbe V, Grupa 4 – Životna sredina	47
Tabela 29. Rezultati Vežbe V, Grupa 1 – Poljoprivreda i šumarstvo	49
Tabela 30. Rezultati Vežbe V, Grupa 2 – Putna infrastruktura/mobilnost	51
Tabela 31. Rezultati Vežbe V, Grupa 3 – Životna sredina	53
Tabela 32. Rezultati Vežbe V, Grupa 4 – Obrazovanje i socijalna zaštita	55

4.7. Vežba VII: Sinergije i kontradiktornosti između opštih ciljeva.....59

Tabela 33. Rezultati Vežbe VII, Sinergije i kontradiktornosti između opštih ciljeva Zvečana i Severne Mitrovice.....	60
--	----

Lista skraćénica

UN-Habitat	Program Ujedinjenih nacija za ljudska naselja
OCD	Organizacija civilnog društva
GIS	Geografski Informacioni Sistemi
IPP	Institut za prostorno planiranje
ORP	Opštinski razvojni plan
MIŽS	Ministarstvo infrastrukture i životne sredine
MALS	Ministarstvo administracije lokalne samouprave
MoS	Memorandum o saradnji
OZM	Opštinska zonska mapa
COR	Ciljevi održivog razvoja
SPUŽS	Strateška procena uticaja na životnu sredinu
ZMK	Zonska mapa Kosova
SIDA	Švedska agencija za razvoj i saradnju
CBM	Community Building Mitrovica
CIF	Capital Investment Facility (Instrument kapitalnih investicija)
EUOK	European Union Office in Kosovo
NVO	Nevladina organizacija
POUM	Plan održive urbane mobilnosti
PUO	Plan za upravljanje otpadom
LEAP	Lokalni ekološki akcioni plan
OŠ	Osnovna škola
SO	Skupština opštine
PTD	Projektno-tehnička dokumentacija

Pregled radionice

Radionica opštinskog vizioniranja okupila je učesnike iz Severne Mitrovice i Zvečana kako bi obuhvatila ideje različitih aktera za kratkoročni i dugoročni razvoj pomenutih opština. Kroz niz vežbi koje su osmišljene za proces vizioniranja, učesnici su odredili vrednosti i potencijale za stvaranje vizije, opštih i specifičnih ciljeva, imajući u vidu izazove i ograničenja.

Očekivani rezultati

- plodonosni ishodi (vizije, opšti i specifični ciljevi) koji će biti upotrebljeni kao osnova za koncept prostornog razvoja odgovarajućih ORP-a.
- poboljšana međuopštinska saradnja - sinergije za potencijalne zajedničke CIF predloge projekata
- unapređena saradnja između lokalnog nivoa i centralne vlasti

Prezentacije u toku radionice

- UN-Habitat je predstavio zaključke sa radionice regionalnog vizioniranja, rodno strateški okvir – mere i mogućnosti za napredak i Instrument kapitalnih investicija (CIF)
- MALS je predstavilo međuopštinsku saradnju na polju ekonomskog razvoja
- MIŽS nas je upoznao sa temom Vizije i konceptom prostornog razvoja
- opštine su predstavile opštinske profile iz ORP-a i proces odabira prioritarnih oblasti za razvoj
- MIŽS je naglasilo da je razvoj **Vizije** zakonska obaveza i da vizije na lokalnom nivou treba da budu usklađene sa vizijom na centralnom.
- Učesnici su ohrabreni da započnu proces apliciranja za **CIF** uprkos nejasnoćama u vezi sa budžetom i da će problemi da budu rešavani u toku samog procesa.

Vežbe i rezultati

Kao deo razvoja **Rodno strateškog okvira** čiji je cilj podsticanje uvođenja rodne perspektive na lokalnom nivou, učesnici su odgovarali na pitanja o željenoj budućnosti u ovoj oblasti uzimajući u obzir izazove. Glavna pitanja u prioritarnim poljima su:

Severna Mitrovica	Zvečan
- poboljšani uslovi u <i>obrazovanju</i> za sve grupe; usklađivanje sa tržištem rada;	- medicinska oprema, nepristupačnost za osobe sa invaliditetom, briga o stanovnicima u ruralnim sredinama, promocija preventivnog <i>zdravlja</i> ;
- žene ostvaruju puna prava na <i>nasleđe i imovinu</i> , uprkos preprekama u tradiciji i običajima, posebno u ruralnim sredinama;	- <i>prevoz</i> : ulice da budu prohodne za osobe sa invaliditetom i roditelje sa kolicima; problem loših puteva u ruralnim sredinama;
- da se postigne jednakost u <i>odlučivanju</i> i poveća aktivna <i>politička zastupljenost</i> žena;	- društveno-ekonomsko osnaživanje žena, posebno u ruralnim oblastima da aktivno učestvuju u <i>političkim procesima i procesima donošenja odluka</i> ;
- najviša stopa <i>nezaposlenosti</i> među mladima, ženama i osobama sa invaliditetom; da se izgradi centar za neformalno obrazovanje i mogućnostima samozapošljavanja.	- subvencionisanje ženskog preduzetništva, posebno u ruralnim sredinama; celodnevni boravak školske dece; jednaki uslovi na konkursu za <i>zapošljavanje</i> .

Proces vizioniranja je započeo osvrtno na PROŠLOST – stvaranjem **mape sećanja** sa nostalgичnim uspomenama učesnika.

U SADAŠNJOSTI, naše **vrednosti/sredstva** i **problemi/ograničenja** su bili određeni za svako prioritarno tematsko polje, kao i odgovarajuće **moćnosti** i **mere** koje su iz njih proizašle.

Severna Mitrovica		Zvečan	
Vrednosti	Problemi	Vrednosti	Problemi
↓ Mogućnosti	↓ Mere	↓ Mogućnosti	↓ Mere
 - postojeća tercijarna <i>zdravstvena</i> infrastruktura (bolnica, medicinski fakultet, itd.) - potrebna su poboljšanja i ulaganja, iskusno osoblje da bude profesionalnije i ljubaznije prema pacijentima; dodatne obuke medicinskog osoblja.		 - konsolidacija parcela obradivog zemljišta; obrazovanje poljoprivrednika; izdvajanje sredstava za prodajne objekte, prerađivačke kapacitete, subvencionisanje, modernizaciju opreme, sistem za navodnjavanje itd.	
 - univerzitet (veliki broj fakulteta i studenata), ali nedovoljno prostora za smeštaj; poboljšati izbor i sposobnost nastavnog osoblja; obnova postojećih infrastrukturnih objekata; obrazovni profili u skladu sa tržištem rada; neformalno <i>obrazovanje</i> u raznim oblastima.		 - dva fakulteta, škole, obdaništa, ali neadekvatan i nedovoljan prostor; modernizacija opreme i poboljšanja <i>obrazovne</i> infrastrukture; pitanje prevoza dece iz ruralnih područja; <i>socijalno</i> stanovanje za ugrožene grupe; regionalna sigurna kuća; Komisija za osobe sa invaliditetom	
 - problem sa protokom <i>saobraćaja</i> , <i>parkinga</i> , taksi vozila i prohodnosti ulica; bolje upravljanje javnim garažama; zgrada železničke stanice; autobuska stanica koja će biti operativna; POUM je u toku. <i>Javni prostori</i> treba da budu povezani; ozelenjavanje i osvetljenje šetališta; održavanje dečijih igrališta i izgradnja novih;		 - dobra povezanost sa susjednim opštinama; potencijal za železnički teretni <i>saobraćaj</i> ; regulisanje železničkih prelaza; preusmeravanje tranzitnog saobraćaja; izgradnja autobuske stanice; nepropisno <i>parkiranje</i> i nedovoljan broj mesta; asfaltiranje <i>puteva</i> u ruralnim sredinama i puteva do turističkih lokacija; biciklističke i pešačke staze.	
 - dobra pokrivenost <i>kanalizacionom</i> mrežom, ali je potrebna rekonstrukcija; saradnja sa susjednim opštinama - postrojenje za prečišćavanje otpadnih voda; regulacija obale reke Ibar; neodgovarajuće <i>odlaganje otpada</i> (posebno medicinskog); podizanje svesti o zaštiti životne sredine.		 - usvojeni PUO i LEAP; regionalna deponija - međuopštinski sporazum o upravljanju; uklanjanje ilegalnih deponija; dobra pokrivenost uslugom prikupljanja <i>otpada</i> uprkos velikoj teritoriji; rekonstrukcija <i>kanalizacione mreže</i> ; otpadne vode se ispuštaju u reke bez pročišćavanja; racionalno korišćenje i očuvanje prirodnih resursa (banjski turizam)	

Koncept prostornog razvoja u **BUDUĆNOSTI** - definisanje **vizija, opštih i specifičnih ciljeva** tematskih grupa, kao i sveobuhvatnih vizija za opštine Severna Mitrovica i Zvečan.

“Severna Mitrovica, čist, zdrav i zeleni grad, sa modernim i sigurnim putevima, uređenim zelenim javnim površinama, kvalitetnom infrastrukturom i stručnim kadrom u obrazovanju i zdravstvu, usklađenim sa EU standardima, administrativni centar regiona u službi svih građana.”

“Unapređena i moderna opština sa jednakim uslovima za sve u obrazovanju i socijalnim uslugama, efikasnim saobraćajem povezana u celinu; opština zasnovana na tržišnoj poljoprivredi i održivom turizmu uz očuvanje prirodnih i kulturnih resursa za buduće generacije.”

Zdravstvo

“Zdravstveni sistem potpuno opremljen funkcionalnom opremom i stručnim kadrom koji pruža najkvalitetnije profesionalno zdravstvene usluge u regionu.”

OC1. Unapređen kvalitet zdravstvenih usluga
 OC2. Poboljšana infrastruktura i pristupačnost zdravstvenih objekata
 OC3. Proširen kapacitet za pružanje zdravstvenih usluga i rešen problem medicinskog otpada

Poljoprivreda i šumarstvo

“Opština Zvečan sa uslovima za razvoj tržišno orijentisane poljoprivrede uz očuvanje životne sredine i prirodnih resursa.”

OC1. Ispunjeni pravni i administrativnih uslovi za razvoj poljoprivrede
 OC2. Ispunjeni tehničko-materijalni uslovi za razvoj poljoprivrede
 OC3. Svest o očuvanju životne sredine
 OC4. Očuvan šumski fond

Obrazovanje

“Moderna i kvalitetna infrastruktura sa potrebnim kapacitetima. Najviši stepen kvaliteta obrazovanja na svim obrazovnim nivoima usklađen sa EU standardima i prilagođen potrebama tržišta rada radi lakšeg zapošljavanja.”

OC1. Unapređena i modernizovana infrastruktura
 OC2. Stručan nastavni kadar
 OC3. Usklađenost obrazovanja sa tržištem rada
 OC4. Poslovni centar za neformalno obrazovanje

Obrazovanje i socijalna zaštita

“Unapređeno i modernizovano obrazovanje i sistem socijalne zaštite sa jednakim mogućnostima za sve.”

OC1. Unapređeni tehnički uslovi u obrazovanju
 OC2. Poboljšani uslovi rada u obrazovanju
 OC3. Rešen problem socijalnog stanovanja
 OC4. Primena standarda za osobe sa invaliditetom.

Mobilnost i javni prostori

“Severna Mitrovica grad sa bezbednim, otvorenim putevima i urednim javnim prostorima i zelenim površinama u službi svih građana.”

- OC1. Svi javni prostori su uređeni
- OC2. Parkiranje u gradu je regulisano
- OC3. Putna infrastruktura je uređena
- OC4. Autobuska i železnička stanica su modernizovane

Putna infrastruktura - mobilnost

“Unapređen i efikasan saobraćaj u funkciji razvoja potencijala opštine Zvečan.”

- OC1. Unapređen drumski saobraćaj
- OC2. Unapređen železnički saobraćaj
- OC3. Unapređen i regulisan ne-motorizovani saobraćaj
- OC4. Poboljšan pristup turističkim lokacijama

Upravljanje otpadom i fekalnim vodama - životna sredina

“Severna Mitrovica je čistiji, zdraviji i zeleniji grad.”

- OC1. Postojeća kanalizaciona mreža rekonstruisana
- OC2. Fabrika za prečišćavanje otpadnih voda
- OC3. Uređeno korito reke Ibar i prateći sadržaji
- OC4. Upravljanje otpadom

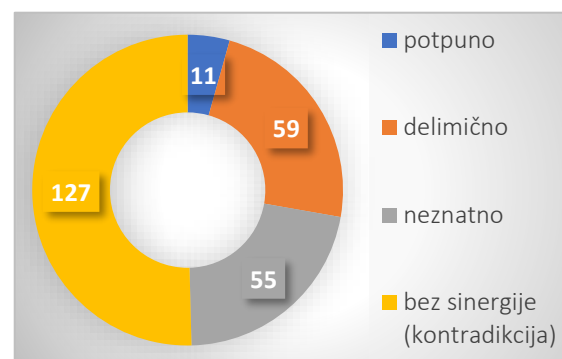

Upravljanje otpadom i fekalnim vodama - životna sredina

“Unapređena i čista životna sredina bez divljih deponija, sa rekonstruisanom kanizacionom mrežom, prečišćenim otpadnim vodama i očuvanim prirodnim resursima za buduće generacije, koje će naslediti svest o značaju zaštite životne sredine.”

- OC1. Čista i zdrava životna sredina
- OC2. Rekonstruisana i funkcionalna kanalizaciona mreža u celoj opštini i rešeno pitanje otpadnih voda
- OC3. Zaštita i očuvanje prirodnih resursa
- OC4. Podignuta svest građana o značaju zaštite životne sredine

Sinergije i kontradiktornosti između utvrđenih opštih ciljeva svake opštine razmatrale su potencijale za buduće infrastrukturne projekte međuopštinske saradnje

Slika 1. Otvaranje radionice – dobrodošlica

2 UVOD

U okviru Programa sveobuhvatnog razvoja koji sprovodi UN-Habitat, PAX i CBM, a finansijski podržava Švedska agencija za razvoj i saradnju (SIDA), održana je prva radionica lokalnog vizioniranja za opštine Severna Mitrovica i Zvečan.

Radionica lokalnog vizioniranja je organizovana u Ohridu, Severna Makedonija, u periodu od 27. februara 2020. do 02. marta 2020. godine. Pored predstavnika pomenutih opština, učesnici radionice su bili i predstavnici centralne vlasti, odnosno, Ministarstva za infrastrukturu i životnu sredinu (MIŽS) i Ministarstva za administraciju lokalne samouprave (MALS), kao i predstavnici organizacija civilnog društva (OCD). Jedan od važnih ciljeva je bio jačanje saradnje na nivou lokalne samouprave i centralne vlasti, kao i negovanje međuopštinske saradnje.

Ovom radionicom su obuhvaćene ideje različitih aktera za kratkoročni i dugoročni razvoj opština Severna Mitrovica i Zvečan, koje će poslužiti kao osnova za razvoj opštinskih prostorno planskih dokumenata. Ova radionica je takođe uzela u obzir preporuke i rezultate sa regionalnog vizioniranja kao pokretača opštinskog procesa vizioniranja. Kako smo trenutno završili sa formulisanjem opštinskog profila u okviru Opštinskog razvojnog plana, za prelazak na sledeće faze, neophodno je da se te ideje i predlozi za razvoj dve opštine konkretizuju. Kroz niz prezentacija i vežbi koje su usledile učesnici su stekli uvid u trenutno stanje svoje opštine u pogledu vrednosti koje poseduju i problema koji ih ograničavaju, kao i dali konkretne predloge za njihovo rešavanje. Pre same radionice, članovi radnih grupa su izglasali oblasti koje smatraju prioriternim za razvoj u narednom periodu. Primenom alata i tehnika prihvaćenih u međunarodnoj praksi, definisani su opšti i specifični ciljevi, sa njima povezane aktivnosti i vizije za prioriternu oblast i zajedničke vizije za svaku opštinu. Treba napomenuti da je formulacija izjave Vizije obavezna prema Zakonu o prostornom planiranju.

Sama radionica je osmišljena da dve opštine paralelno samostalno rade na kreiranju vizije za razvoj svoje opštine, ali je tome dodata i vežba sinergija i kontradiktornosti, u kojoj su upoređivani opšti ciljevi svake opštine u nameri da se pronađe usaglašenost oko potencijalnih zajedničkih projekata. Imajući u vidu da su ove dve opštine teritorijalno blizu, mogućnost za razvijanje projekata međuopštinske saradnje je velika.

Dok planiramo željenu budućnost za našu lokalnu zajednicu, od izuzetnog je značaja uključivanje raznih aktera sa različitim znanjem i pogledima na probleme. Proces vizije je posebno osmišljena alatka koja ukazuje na probleme različitih zainteresovanih strana i pronalazi predloge i rešenja prilagođena stvarnim potrebama i očekivanjima stanovnika u raznim oblastima. UN-Habitat promovise sinergije i interakcije između ovih aktera kako bi se postigao konsenzus o načinu na koji bi se naše opštine trebalo razvijati u budućnosti.

Učesnici su započeli svoje putovanje vežbom u kojoj su kreirali mapu sećanja na mesta u svojim opštinama za koja ih vežu lepe uspomene.

U jednom delu radionice, učesnici su se bavili i pitanjima rodne ravnopravnosti, odnosno integrisanjem rodne politike na lokalnom nivou razvijanjem Rodno strateškog okvira.

Osmišljene opštinske vizije služiće kao osnova za dalje strateško planiranje i kao smernice za sveobuhvatni razvoj oština Severna Mitrovica i Zvečan.

Na samom početku radionice predstavnici UN-Habitata učesnicima su sažeto predstavili glavnu svrhu radionice lokalnog vizioniranja, preporuke sa regionalnog vizioniranja kao i zaključke iz odgovarajućih opštinskih profila razvijenih u sklopu Opštinskih razvojnih planova (ORP) i proces definisanja prioriteta na opštinskom nivou za izradu nacрта ORP-a. Takođe je istaknuto kako proces vizioniranja upućuje na očekivanja u narednih pet ili dvadeset pet godina određivanjem prioriteta/vrednosti/imovine prema razvoju vizije, opštih i specifičnih ciljeva imajući u vidu ograničenja i izazove. Štaviše, značajna pažnja posvećena je važnosti međuopštinske saradnje i razmene iskustava između opština i centralnog nivoa. Kroz vežbe će se dati odgovori na mnoga sektorska pitanja, a na kraju, vizija biće pretvorena u mapu sa ciljevima na lokalnom nivou bazirajući se na regionalnoj viziji i pripadajućoj mapi

3 PEZENTACIJE:

U toku radionice održano je sedam prezentacija od strane UN-Habitata, Ministarstva za infrastrukturu i životnu sredinu i Ministarstva administracije lokalne samouprave. Kroz prezentacije učesnici su se upoznali sa pregledom zaključaka sa regionalne radionice vizioniranja, rodnom perspektivom - put napred, opštinskim profilima, procesom identifikacije prioriternih oblasti za obe opštine, kao i Instrumentom kapitalnih investicija od strane UN-Habitata. Takođe, MIŽS i MALS su predstavili učesnicima temu Vizije i koncept protornog razvoja i međuopštinske saradnje u oblasti ekonomskog razvoja.

Pregled zaključaka i preporuka sa radionice regionalnog vizioniranja - Prezentacija regionalnog vizioniranja podsetila je učesnike na proces i zaključke, kao i na zajedničku viziju do koje su došli godinu dana ranije. Radionica regionalnog vizioniranja okupila je četiri opštine sa severa Kosova, predstavnike centralnog i lokalnog nivoa, kao i nevladine organizacije da bi osmislili ciljeve i vizije, identifikovali mogućnosti i ograničenja koja bi podstakla vežbe lokalnog planiranja.

Međuopštinska saradnja u oblasti ekonomskog razvoja - Prezentacija od strane MALS-a upoznala je učesnike sa osnovama, fazama i oblicima međuopštinske saradnje, inicijativama i ključnim pitanjima za sporazume, ulogom Ministarstva i procesom prijave i sprovođenja zajedničkih projekata. Dok je od strane Ministarstva za infrastrukturu i životnu sredinu predstavljena **Vizija i koncept prostornog planiranja**, kroz koju su se učesnici upoznali sa zakonima o prostornom planiranju, procesima i scenarijom trenda.

Predstavnik MIŽS-a je naglasio da je proces izrade **Opštinskog razvojnog plana (ORP)** i **Opštinskih zonskih mapa (OZM)** sličan. ORP je strateški dokument kojim opštine određuju politike budućeg razvoja opštine i traje osam godina. Opštinske zonske mape (OZM) moraju biti u skladu sa ORP-om i pomažu njegovo sprovođenje. Opštine Severna Mitrovica i Zvečan se trenutno nalaze u procesu izrade ovih dokumenata, a do sada je urađen profil. Sada sledi vizija i onda finaliziranje ORP-a. Vizije opštinskih dokumenata treba da budu u skladu sa opštom vizijom na nivou Kosova, odnosno smernicama iz **Prostornog plana Kosova**, kojim su opštine na severu svrstane u zonu označenu kao "blago Kosova" zbog svojih podzemnih bogatstava. Vizije sa centralnog nivoa treba uzeti u obzir pri definisanju lokalnih opštinskih vizija. Treba imati u vidu da se za određeni vremenski rok ova dokumenta ne mogu menjati i zato treba biti obazriv u procesu njihove izrade.

Opštinski profil u okviru izrade ORP (Severna Mitrovica i Zvečan) - Prezentacije opštinskih profila od strane predstavnika obe opštine upoznale su sve učesnike sa procesom izrade ovih dokumenata, koji je bio pravi izazov, ali i rezultirao do kojih su došli. Opštinski profili izrađeni su u skladu sa zakonom i administrativnim upustvom nadležnog ministarstva, od strane opštinskih timova za izradu Opštinskog razvojnog plana, uz podršku tima UN-Habitata. Obuhvataju sve oblasti koje čine jednu opštinu i zapravo su detaljna lična karta opština.

Predstavnici centralnog nivoa pohvalili su posvećenost u radu opština prilikom izrade opštinskih profila u okviru ORP-a. Međutim, podsetili su da dokument može biti ažuriran sve do zvaničnog usvajanja, ali je prethodno potrebno ispoštovati **administrativna upustva** kojima je definisan postupak prikupljanja i obrade podataka, kao i **zakonske procedure** vezane za javnu raspravu i odobrenje od strane Ministarstva za infrastrukturu i životnu sredinu. Predstavnici opština su naveli da su u procesu izrade opštinskog profila ispoštovali sve zakonske procedure do sada, što će nastaviti i u budućem radu, jer su svesni obaveza koje imaju do samog usvajanja

dokumenta. Izazovi sa kojima su se susretali u samom procesu izrade opštinskog profila bili su veliki, obzirom da se za određene podatke koriste pretpostavke, poput broja stanovnika jedne opštine, jer se u severnim opštinama nije sprovodio popis stanovništva. Procene **broja stanovnika** su urađene na osnovu analiza matičnih knjiga i taj broj je mnogo veći od onog kojim se trenutno rukovodimo. Pored toga, opština Severna Mitrovica se suočava sa velikim izazovima, kao nova opština, nekada deo jednog grada, gde su sve institucionalne zgrade ostale južno od Ibra.

Rodno strateški okvir - mere i mogućnosti za napredak u budućnosti - put napred predstavlja dodatnu vrednost u celom ovom procesu izrade opštinskih ciljeva i vizije. Imala je za cilj da učesnicima približi problematiku roda, da određene smernice koje će im koristiti u daljem radu kada je u pitanju integrisanje rodnog pitanja u sve oblasti koje su u opštinskoj nadležnosti. Učesnici su informisani o aktuelnom procesu rodnog strateškog okvira i predstojećim aktivnostima, ali i preispitali prioritete u vezi rodne analize i odredili prilike za rodno integrisanje, kao i izazove u odabranim oblastima prioriteta / oblastima za pojedine opštine.

Trenutno otvoreni poziv za podnošenje predloga kapitalnih projekata Programa sveobuhvatnog razvoja zauzeo je značajno mesto u toku prezentacija. Pošto su opštine pokazale veliko interesovanje za ovo, UN-Habitat je predstavio trenutni otvoreni poziv **Instrumenta kapitalnih investicija(CIF)**, koji je učesnicima detaljno objasnio proces prijave, sprovođenje i praćenje, njihove odgovornosti i ulogu resnog ministarstva. Ova prezentacija bila je popraćena brojnim pitanjima predstavnika opština i diskusijama na centralnom i lokalnom nivou.

Opštine su izrazile svoju zabrinutost vezanu za budžetska izdvajanja koja se očekuju sa njihove strane jer se budžetske godine završavaju u novembru, odnosno decembru, da je **budžet za 2020.** već raspoređen i da rebalans budžeta nije nešto što se može očekivati. Jedino što može biti trenutno rešenje jeste potvrda od samih opština, u vidu pisma o nameri, da će se u 2021. godini izdvojiti tražena sredstva iz budžeta, ali da i to zavisi od usvajanja budžetskog cirkulara. Predstavnici UN-Habitata i centralne vlasti ohrabрили su učesnike da je važno otpočeti proces pripreme projekata, te da će se u hodu naći rešenje i za ovo pitanje.

Proces odabira prioriternih oblasti za razvoj ciljeva i vizije - U procesu pripreme radionice Lokalnog vizioniranja opštinski tim za planiranje radio je na izboru i identifikovanju četiri prioriternih oblasti za razvoj u periodu od narednih osam godina. Predstavnici obe opštine prezentovali su proces identifikacije i odabira prioriternih oblasti što je poslužilo kao uvertira u drugi deo radionice, odnosno vežbe, kroz koje su učesnici dolazili do mnogih odgovora, definisali ciljeve, aktivnosti i zaključno vizije.

Prioritetne oblasti za Severnu Mitrovicu su: **zdravstvo** (grupa1), **obrazovanje** (grupa2), **javni prostor i parkinzi-mobilnost** (grupa 3), **upravljanje otpadom i otpadnim vodama-životna sredina** (grupa 4).

Prioritetne oblasti za Zvečan: **poljoprivreda i šumarstvo** (grupa1), **putna infrastruktura-mobilnost** (grupa2), **upravljanje otpadom i otpadnim vodama-životna sredina** (grupa 3), **obrazovanje i socijalna zaštita** (grupa 4).

3.1. Rodno strateški okvir – mere i mogućnosti za napredak u budućnosti

Na samom početku učesnici su upoznati sa procesom i dosadašnjim dostignućima u izradi Rodno strateškog okvira koji ima za cilj podsticanje integracije rodnih politika na lokalnom nivou, a na čijoj izradi radi UN-Habitat u sklopu Programa sveobuhvatnog razvoja za opštine Severna Mitrovica, Zvečan, Zubin Potok i Leposavić. Najavljeno je i da će u bliskoj budućnosti UN-Habitat organizovati radionicu koja će se baviti isključivo ovom temom.

Slika 2. Učesnici radionice zajedno rade na vežbi o rodnom okviru

Nakon prezentacije analize stanja i preporuka, usledile su dve radne sesije sa učesnicima. Prva sesija je imala za cilj postavljanja prioriteta u datim tematskim oblastima koje će se detaljnije obrađivati u drugoj sesiji. Iz spiska predloženih osam (8) tema, svaki učesnik imao je mogućnost da odabere one za koje smatra prioritetnim, stavljanjem nalepnica na kojima su zapisali aspekt na kome treba intervenisati.

Tematske oblasti koje su prioritizovane za opštinu Severna Mitrovica su: **obrazovanje, vlašništvo nad zemljištem i imovinom, zapošljavanje i prilike za zapošljavanje i politika i donošenje odluka.**

Tematske oblasti koje su prioritizovane za opštinu Zvečan: **zdravstvo, zapošljavanje i prilike za zapošljavanje, politika i donošenje odluka i prevoz i mobilnost.**

Učesnici su zatim podeljeni u četiri radne grupe po opštini. Svaka grupa je obradila jednu od tematskih prioriteta odgovaranjem na sledeća pitanja:

Šta hoćemo i koja je naša željena budućnost?

Koje su moguće prilike?

Koji su glavni izazovi u ovoj oblasti/polju?

Nakon radne sesije učesnici su predstavili rezultate:

4.1. Vežba I: Rodno strateški okvir – mere i mogućnosti za napredak u budućnosti.

Severna Mitrovica

Tabela 1. Rezultati Vežbe I, Prioritetna oblast 1 – Obrazovanje

	OBRAZOVANJE
1. Šta mi hoćemo i šta je željena budućnost?	-iste uslove i mogućnosti u obrazovanju za sve grupe stanovništva -usaglašavanje obrazovanih profila sa potrebama tržišta rada
2. Koje su naše mogućnosti/prilike?	- Mitrovica kao obrazovni centar(središte) za srpsku zajednicu-univerzitet - srednje obrazovanje - lokalni kapaciteti (ljudski) i infrastruktura
3. Koji su glavni izazovi u ovim poljima/oblastima?	- nerešena politička situacija i neizvesna budućnost - migracija stanovništva

Učesnici su smatrali da su potrebni bolji uslovi u obrazovanju u smislu opremljenosti, većina misli da sve obrazovne institucije trebaju da vode žene, jer su odgovornije i organizovanije. Drugi su smatrali da je to ipak diskriminatorni stav, jer muškarci i žene imaju podjednaka prava i da posao trebaju da obavljaju prema stručnosti i stepenu obrazovanja. Potrebno je obezbediti uslove za prekvalifikaciju sredovečnih žena i naknadnu edukaciju ranjivih grupa, kao i obezbediti im programe na kojima bi stekli radno iskustvo.

Tabela 2. Rezultati Vežbe I, Prioritetna oblast 2 – Vlasništvo nad imovinom i zemljom

	VLASNIŠTVO NAD IMOVINOM I ZEMLJOM
1. Šta mi hoćemo i šta je željena budućnost?	- da žene ostvaruju puno pravo na nasleđe i imovinu - puna informisanost u ostvarenju svojih prava - informisanost muškaraca o pravima žena
2. Koje su naše mogućnosti/prilike?	- edukacija muškaraca i žena kroz: seminare, debate, diskusije i predavanja
3. Koji su glavni izazovi u ovim poljima/oblastima?	- kulturološke prepreke, naročito u ruralnim sredinama - običaji-tradicija (patrijarhat)

Kulturološke prepreke i tradicija u nasleđivanju imovine, posebno u ruralnim sredinama, jesu navedene kao najčešće prepreke u ostvarivanju imovinskih prava i ekonomskog jačanja žena. Iako su zakoni jasni i ne prave podelu, situacija je i dalje nepromenjena. Učesnici su naglasili da bi puna informisanost doprinela promeni svesti.

Tabela 3. Rezultati Vežbe I, Prioritetna oblast 3 – Zapošljavanje i prilike za zapošljavanje

	ZAPOŠLJAVANJE I PRILIKE ZA ZAPOŠLJAVANJE
1. Šta mi hoćemo i šta je željena budućnost?	-povećanje ukupne stope zaposlenosti -izgradnja obrazovno-rekreativng centra za mlade, osobe sa invaliditetom i dr -prenošenje iskustava i obuka mladih od strane osoba sa bogatijim iskustvom (starijih)
2. Koje su naše mogućnosti/prilike?	- podržavanje novih ideja za sve kategorije stanovništva - međuopštinska saradnja za učešće u dobijanju grantova i povećanju zaposlenosti
3. Koji su glavni izazovi u ovim poljima/oblastima?	- nedostatak opštinskog zemljišta - nedostatak finansija i interesa za finansiranje - kompleksna politička situacija

Slika 3. Učesnici radionice rade na prioritizovanju tematskih oblasti

Učesnici su naveli da je stopa nezaposlenosti na Kosovu visoka, a najveća među mladima, ženama i osobama sa invaliditetom. Kako bi se povećao broj upošljenih potrebno je izgraditi obrazovno-rekreativne centre koji pružaju neformalno obrazovanje, ali i mogućnosti za samoupošljavanje. Kompleksna politička situacija, kao i nedostatak finansija, navedeni su kao glavni izazovi u ovoj oblasti.

Tabela 4. Rezultati Vežbe I, Prioritetna oblast 4 – Politika i donošenje odluka

	POLITIKA I DONOŠENJE ODLUKA
1. Šta mi hoćemo i šta je željena budućnost?	- ravnopravnost i zastupljenost oba pola u politici i donošenju odluka
2. Koje su naše mogućnosti/prilike?	-pridržavanje zakonskih regulativa o ravnopravnsti u ovoj oblasti, uspostavljanje novih mehanizama, alata, strategija
3. Koji su glavni izazovi u ovim poljima/oblastima?	- nedovoljno razvijena svest o problemu rodne ravnopravnosti (patrijarhalno društvo)

Iako zakon nalaže zastupljenost žena u politici i donošenju odluka, često se dešava da su one prisutne samo da bi se ostvarila obavezna kvota. Potrebno je uspostavljanje novih mehanizama, alata i strategija na lokalnom nivou i podizanje svesti o važnosti ove teme.

Zvečan

Tabela 5. Rezultati Vežbe I, Prioritetna oblast 1 – Zdravstvo

	ZDRAVSTVO
1. Šta mi hoćemo i šta je željena budućnost?	<ul style="list-style-type: none"> - stvaranje istih uslova za sve kategorije stanovnika u pružanju zdravstvenih usluga - obezbeđena zdravstvena infrastruktura pokrivajući određene radijuse - angažovaje specijalnih kadrovskih kapaciteta u dijagnostici - obezbeđena pristupačnost za osobe sa invaliditetom svim zdravstvenim ustanovama
2. Koje su naše mogućnosti/prilike?	<ul style="list-style-type: none"> - organizovaje mobilnih ekipa za obilazak stanovnika u udaljeni sredinama - opremanje medicinskom opremom - realizacija projekta nadogradnje Doma zdravlja i jačanje putne infrastrukture - učešće medija i promocija zdravstva (prevencija i reproduktivno zdravlje)
3. Koji su glavni izazovi u ovim poljima/oblastima?	<ul style="list-style-type: none"> - nedostatak budžetskih sredstava - nepoštovanje zakonskih odredbi o obaveznim redovnim zdravstvenim pregledima

Kao glavni problemi navedeni su: medicinska oprema, posebno u dijagnostici, nepristupačnost za osobe sa invaliditetom, kao i nega stanovnika u ruralnim sredinama. Programi prevencije i unapređenja znanja o reproduktivnom zdravlju, kao i promocija zdravih stilova života, utiču na smanjenje broja neželjenih trudnoća i polno prenosivih infekcija.

Tabela 6. Rezultati Vežbe I, Prioritetna oblast 2 – Zapošljavanje i prilike za zapošljavanje

	ZAPOŠLJAVANJE I PRILIKE ZA ZAPOŠLJAVANJE
1. Šta mi hoćemo i šta je željena budućnost?	<ul style="list-style-type: none"> - subvencionisanje ženskog preduzetništva, posebno u seoskim sredinama - jednaki uslovi pri konkursu za zapošljavanje - olakšice za rad ženama
2. Koje su naše mogućnosti/prilike?	<ul style="list-style-type: none"> - izdvajanje, obezbeđivanje finansijskih sredstava i pronalaženje donatora - obezbeđivanje tržišta za plasman proizvoda domaće radinosti - olakšice i pomoć pri osnivanju biznisa - poštovanje zakonske regulative - izrada baze podataka po polu (godine, struka) - obezbeđivanje uslova za celodnevni boravak dece
3. Koji su glavni izazovi u ovim poljima/oblastima?	<ul style="list-style-type: none"> - samoodrživost biznisa - konkurencija tržišta i postizanje zadovoljavajućeg kvaliteta robe i usluga - nedovoljan broj prijavljenih na tržištu rada sa potrebnim kvalifikacijama - nezadovoljavajući kapaciteti za uspostavljanje dnevnog boravka dece

Da bi se unapredio položaj žena, posebno u ruralnim sredinama, potrebno je obezbediti uslove i finansijska sredstva za njihovo upošljavanje, posebno za razvoj ženskog preduzetništva. U državnom sektoru potrebno je poštovati zakonske regulative i stvoriti jednake uslove pri konkurisanju za posao. U oblasti zapošljavanja, potrebno je uspostaviti programe prekvalifikacije, posebno srednjovečnih žena.

Tabela 7. Rezultati Vežbe I, Prioritetna oblast 3 – Politika i donošenje odluka

	POLITIKA I DONOŠENJE ODLUKA
1. Šta mi hoćemo i šta je željena budućnost?	<ul style="list-style-type: none"> - povećana zastupljenost žena na upravljačkim pozicijama, posebno u administraciji Opštine Zvečan - osnaživanje žena za aktivnije učešće u političkim procesima na lokalnom nivou - informisanje žena iz ruralnih sredina o svojim političkim pravima i mogućnostima angažovanja u političkom životu
2. Koje su naše mogućnosti/prilike?	<ul style="list-style-type: none"> - postojanje zakonskog okvira za rodnu ravnopravnost - postojanje svesti kod lokalnog stanovništva o potrebi jednake zastupljenosti muškaraca i žena u procesima donošenja odluka - razvijen nevladin sektor koji se bavi rodnom ravnopravnošću - operativni seoski saveti, omladinski savet i neformalna grupa žena
3. Koji su glavni izazovi u ovim poljima/oblastima?	<ul style="list-style-type: none"> - tradicionalno shvatanje o podeli poslova i uloga u društvenom životu - nepostojanje konkretnih programa za socio-ekonomsko osnaživanje žena iz ruralnih sredina - projektno finansiranje nevladinih organizacija i nedostatak kontinuiranih finansija

Učesnici su naveli da Opština Zvečan ima napredne mehanizme kada je u pitanju uključivanje građana u procese donošenja odluka, kao što su formirani seoski saveti, omladinski saveti i neformalna grupa žena, ali da i dalje postoji potencijal za unapređenje i uspostavljanje novih. Naznačeno je da bi bolja informisanost žena iz ruralnih sredina doprinela boljem uključivanju žena u politički život.

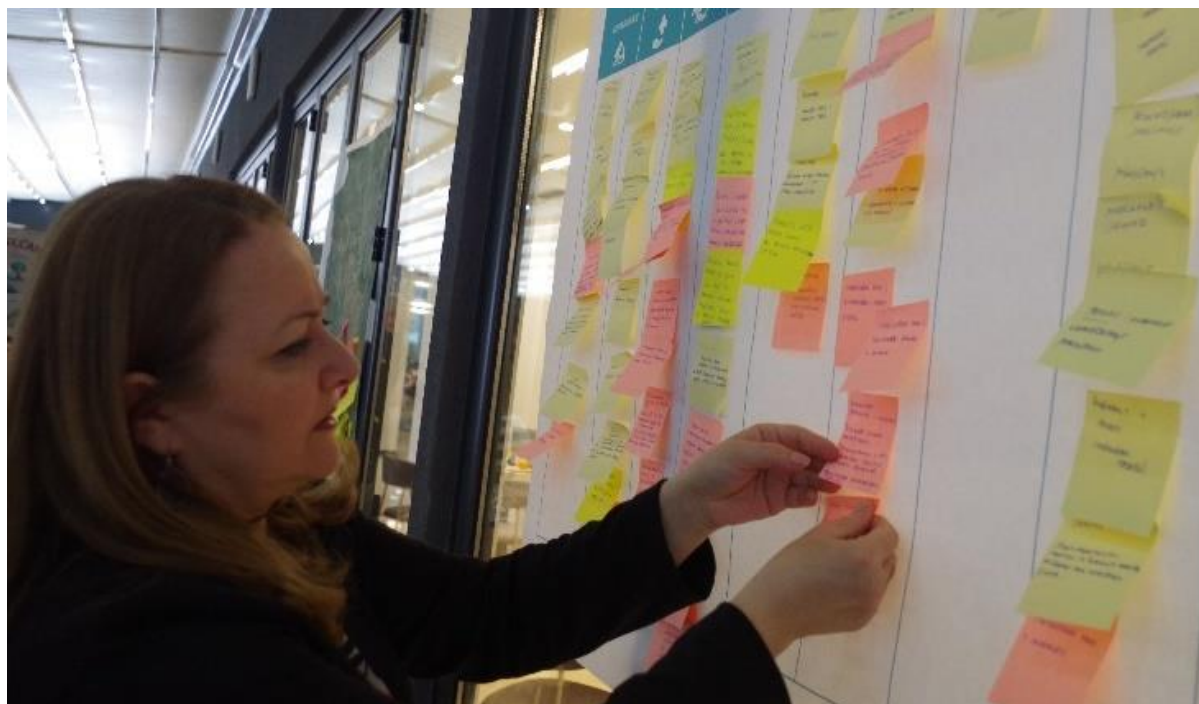

Slika 4. Učesnici radionice stavljaju nalepnice sa preporukama za poboljšanje u prioritizovanim tematskim oblastima

Tabela 8. Rezultati Vežbe I, Prioritetna oblast 4 – Prevoz i mobilnost

	PREVOZ I MOBILNOST
1. Šta mi hoćemo i šta je željena budućnost?	<ul style="list-style-type: none"> - obezbeđivanje redovnih saobraćajnih linija do svih sredina u opštini Zvečan - potpuna prohodnost trotoara i ulica za pešake, roditelje sa kolicima, osobe sa invaliditetom - svest građana o poštovanju pravila na visokom nivou (propisno parkiranje, pravila u saobraćaju)
2. Koje su naše mogućnosti/prilike?	<ul style="list-style-type: none"> - uspostavljanje dobre saradnje opštine sa javnim prevoznicima i subvencionisanje - uspostavljanje bolje kordinacije sa saobraćajnom policijom - mapiranje pristupačnosti institucijama za osobe sa invaliditetom (spušteni trotoari, adekvatne rampe i sl)
3. Koji su glavni izazovi u ovim poljima/oblastima?	<ul style="list-style-type: none"> - promena svesti građana o poštovanju pravila - blagovremeno i adekvatno reagovanje nadležnih službi u skladu sa zakonom - nedovoljna finansijska sredstva za putnu infrastrukturu

Kao najveći problem navedena je nedovoljno razvijena putna infrastruktura u seoskim sredinama. Glavni izazov jeste nedostatak finansijskih sredstava. Ulice u urbanom delu Zvečana nisu u potpunosti prohodne za osobe sa invaliditetom i roditelje sa kolicima, usled nepropisnog parkiranja, nepostojanja spuštenih trotoara, rampi i dr.

Slika 5. Učesnici radionice stavljaju nalepnice sa preporukama za poboljšanje u prioritizovanim tematskim oblastima.

4.2. Vežžba II: Mapa sećanja

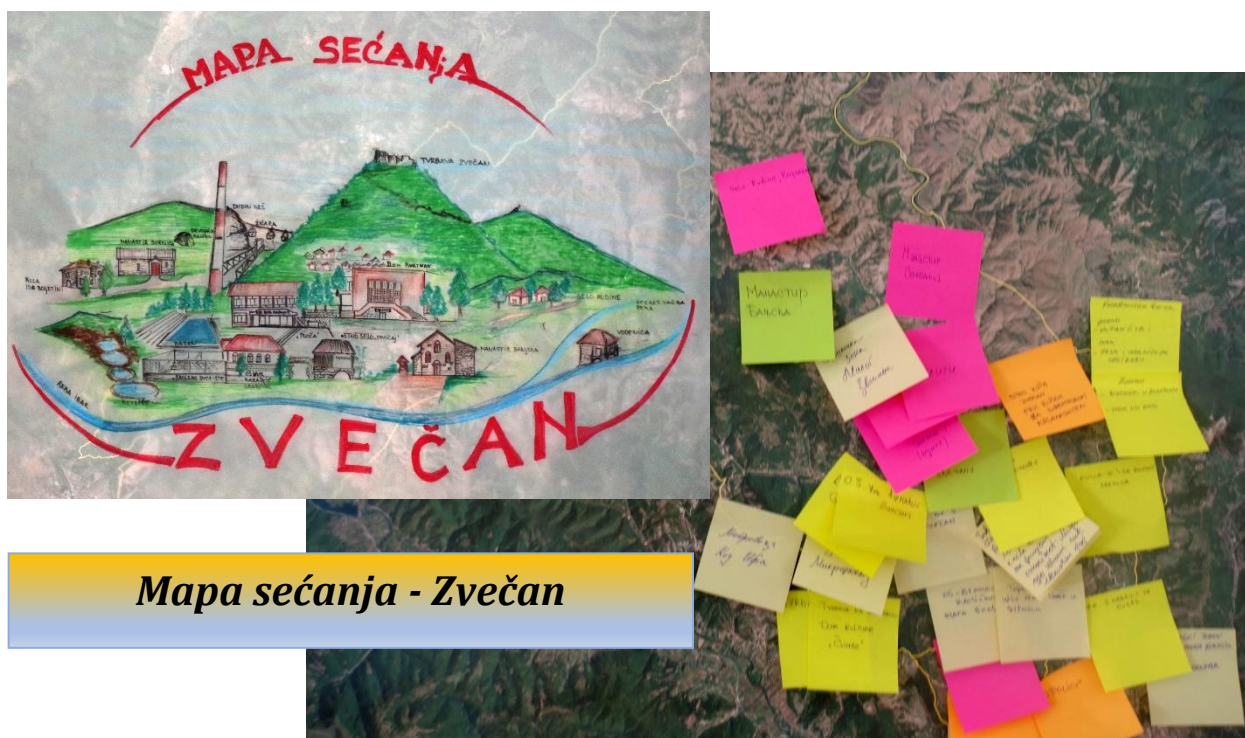
Učesnici su zapisivali svoja lepa sećanja na nalepnicama, koje su zatim lepili na dve mape – jedna za Severnu Mitrovicu, a druga za Zvečan. Svako je zapisao sećanje za opštinu iz koje dolazi, a zatim i za drugu. Na osnovu zapisa, izrađene su dve mape sećanja.

Slika 6. Mapa sećanja (vizuelna prezentacija) Severne Mitrovice

Neka od sećanja učesnika iz Severne Mitrovice i Zvečana:

Sećanja su uglavnom vezana za određene objekte, delove grada, koji učesnike vraćaju u neka za njih lepa vremena. Mnogi od ovih objekata više ne postoje, ali postoji želja za njihovom obnovom. Takav je primer stare Osnovne škole "**Branko Radičević**" u fazi raspada, **džamija** kod glavnog mosta na Ibru, **časovnik i plato** kod Kraša, koji je u fazi rekonstrukcije. **Ušće reke Ibar i Sitnice** mnogim Mitrovčanima budi emocije iz detinjstva, ali i **Kulturni centar i šetalište kod "Jadrana"** koji su ostali u južnom delu grada. Neki od učesnika su pomenuli kupalište pored **vodenice u Grabovcu**, koja je propala. Tu se sada nalazi most koji spaja dva sela. Postoji ideja za obnovu stare vodenice kao etno izletišta. Slobodno vreme meštani okolnih sela provodili su pored reke Ibar. **Letnja olimpijada** u Srbovcu, Grabovcu, Zvečanu; kupanje u reci na mestu **Kotliče** i u **Kozarevačkoj reci**, koja je danas deponija, pomenuti su kao mesta lepih uspomena. **Crkva Svetog Save** u Južnoj Mitrovici, **spomenik Palim rudarima**, **bazen** u Zvečanu, **igralište "Ploča"** u Severnoj Mitrovici, koje i dalje postoji, **školsko dvorište** i "**devojački kamen**" u **Grabovcu** gde su provodili vreme kao deca.

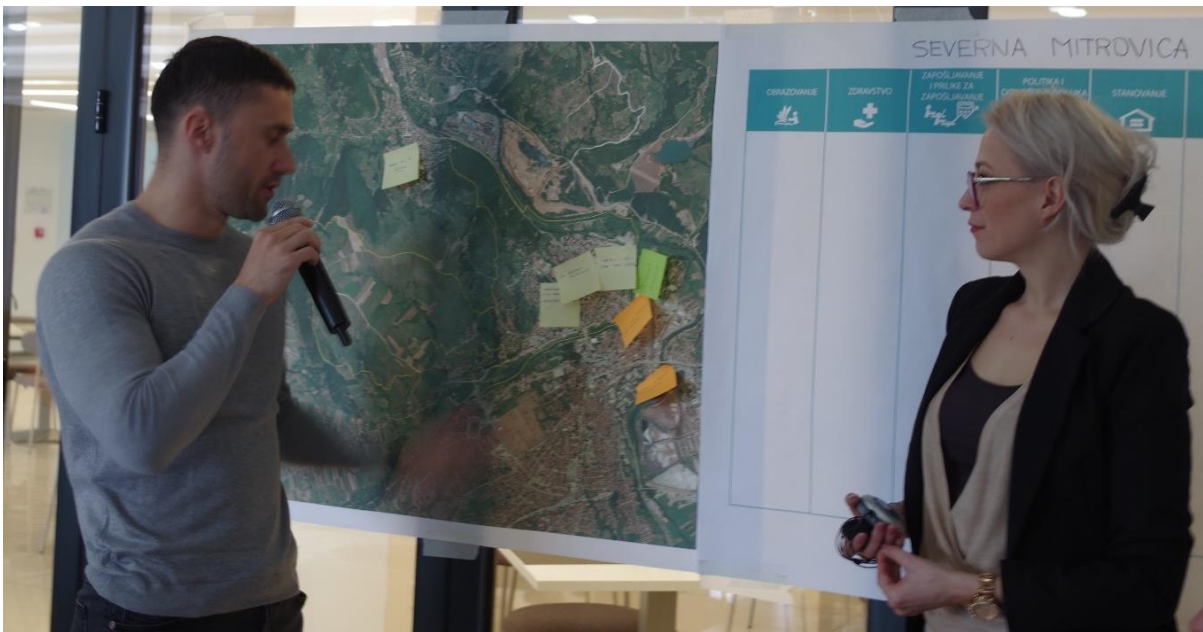
Mapa sećanja - Zvečan

Slika 7. Mapa sećanja (vizuelna prezentacija) Zvečana

Tvrđava i podnožje brda Zvečan, koje je u lošem stanju, a gde su mnogi proveli detinjstvo, osnovna škola **“Vuk Karadžić”** u Zvečanu, koja se nije mnogo promenila, kompletan **Radnički dom**, gde su učesnici prvi put išli u bioskop, **Ćumez**, odnosno podrum Radničkog doma, korišćen nekada za okupljanje mladih, **Manastir Banjska** koja je pozitivan primer kada je obnova u pitanju, **Manastir Sokolica** gde su se mnogi učesnici okupljali za vreme sabora, ali i **osnovna škola u Boljetinu**, stari **most kod Dudinog krša** koji zahteva rekonstrukciju, **industrijska žičara** koja je prenosila rudu iz Starog trga do Zvečana, neka su od sećanja koje su učesnici želeli da mapiranjem sačuvaju od zaborava.

Slika 8. Učesnici radionice rade na opštinskoj mapi sećanja

Slika 9. Učesnici radionice predstavljaju svoja sećanja

Slika 10. Učesnici radionice rade na opštinskoj mapi sećanja

4.3. Vežba III: Određivanje vrednosti/sredstava i ograničenja/problema

Kroz ovu vežbu učesnici su identifikovali vrednosti/ sredstva ali i ograničenja/probleme za četiri prioritete oblasti koje su identifikovali i izabrali neposredno pre radionice. Učesnici su bili podeljeni u četiri grupe, prema svojoj stručnosti i zanimanju, i obrađivali jednu od izabranih tema. Svaka grupa identifikovala je glavne vrednosti/sredstva i povezana ograničenja/probleme za svoje oblasti, koja su potom predstavljena ostalim učesnicima radionice. Rezultati su prikazani u tabelama ispod za svaku pojedinačnu opštinu:

Severna Mitrovica

Tabela 9. Rezultati Vežbe III. Grupa 1 - Zdravstvo

Grupa: 1		Tematsko polje : ZDRAVSTVO
Vrednosti i sredstva	Ograničenja i problemi	
<u>Zdravstveni sistem</u> - primarni - sekundarni - tercijarni <u>Infrastruktura</u> - kliničko-bolnički centar - dom zdravlja - srednja medicinska škola - studentska poliklinika - medicinski fakultet - amulanta u Mikronaselju - zavod za javno zdravlje - veliki broj ljudi (studenti, radnici) - univerzalno zdravstveno osiguranje - reproduktivno zdravlje - Zavod za javno zdravlje	<u>Zdravstveni sistem:</u> - deo osoblja nema dovoljan nivo profesionalnog znanja i iskustva - kvaliteta pruženih usluga - korupcija <u>Infrastruktura:</u> - loši i zastareli objekti - nedovoljno opreme ili njihova iskorišćenost - nije obezbeđen potpuni pristup osobama sa invaliditetom - nedostatak državnih apoteka - neadekvatni uslovi za stažiranje - samo jedan ulaz u bolnički okrug, izlaz je blokiran - neadekvatni uslovi za rad - migracija zdravstvenog osoblja - univerzalno zdravstveno osiguranje - nemogućnost dobijanja lekova na recept - odlazak u druga mesta (pr. Raška) - reproduktivno zdravlje - nedostatak prevencije kao i opreme - higijenski uslovi u starim objektima - zdravstveni menadžment - opremljenost i stanje sala, intenzivne nege, prijemnog odeljenja	

U oblasti zdravstva, učesnici su istakli nekoliko problema koji otežavaju svakodnevni život i utiču na kvalitet zdravstvenih usluga u celini, kao što su **odliv zdravstvenih radnika**, ali i problem **pristupa Opštoj bolnici**. Stvaraju se velike saobraćajne gužve, jer je ulica koja je jedina veza sa gradom stalno zakrčena. Bolnica ima jedan ulaz, potreban je i izlaz. Sve ovo dodatno otežava rad i hitnoj službi, koja često ostane blokirana u saobraćaju.

Veliki problem je i **neadekvatno odlaganje medicinskog otpada**. U blizini bolnice postoji veliki kontejner, ali je nepoznanica gde se taj otpad odnosi i na koji način se tretira. Učesnici su saglasni da se ne smeju zaboraviti i problemi **bolesti zavisnosti**.

Slika 11. Učesnici radionice rade na utvrđivanju glavnih vrednosti i povezanih ograničenja

Tabela 10. Rezultati Vežbe III. Grupa 2 - Obrazovanje

Grupa: 2		Tematska oblast : OBRAZOVANJE
Vrednosti i sredstva	Ograničenja i problemi	
<p>Osnovno obrazovanje:</p> <ul style="list-style-type: none"> - infrastruktura - nastavni kadar <p>Srednje obrazovanje:</p> <ul style="list-style-type: none"> - velik broj učenika iz drugih sredina - mogućnost odabira raznih obrazovnih profila <p>Visoko obrazovanje:</p> <ul style="list-style-type: none"> - veliki broj fakulteta (Univerzitetski centar) - infrastruktura za studente - prijem studenata iz drugih sredina - stručni kadar - mogućnost daljeg usavršavanja <p>Neformalno obrazovanje:</p> <ul style="list-style-type: none"> - mogućnost obrazovanja i daljeg usavršavanja kroz neformalno obrazovanje u različitim oblastima 	<p>Osnovno obrazovanje:</p> <ul style="list-style-type: none"> - nedostatak prostora/lokacije za proširenje infrastrukturnih kapaciteta - mogućnost usavršavanja stručnog kadra u skladu sa novonastalim potrebama u obrazovanju - degradacija u obrazovanju <p>Srednje obrazovanje:</p> <ul style="list-style-type: none"> - infrastruktura (dve škole nemaju svoje objekte) - usklađenost obrazovanja i potreba tržišta - degradacija u obrazovanju - nepoštovanje kriterijuma u odabiru nastavnog kadra <p>Visoko obrazovanje:</p> <ul style="list-style-type: none"> - infrastruktura za fakultete - mogućnost praktičnog usavršavanja tokom studija - konstantno usavršavanje nastavnog kadra - uskladenost obrazovanja i potreba tržišta <p>Neformalno obrazovanje:</p> <ul style="list-style-type: none"> - sinhronizacija sa formalnim obrazovanjem - veća promocija neformalnog obrazovanja i svesnost ljudi o mogućnostima koje ono pruža 	

Za vreme prezentacija rezultata radnih grupa, učesnici su istakli mnogo problema, kao i predloge za njihovo rešavanje. Istaknut je problem nedovoljnog prostora za **smeštaj učenika**, iako se u tu svrhu koriste pored jednog učeničkog doma, i Dom br 1 i Dom br 2. Mnoge obrazovne ustanove su **nepristupačne** za osobe sa invaliditetom. **Digitalni dnevnik** ne funkcioniše u svim školama, a i **monitoring rada nastavnika** je nedovoljan. Jedan od predloga je i izgradnja **istraživačkog centra**, koji će služiti fakultetima, ili bar nabavka atomske vage, na primer, koju mogu koristiti tehnički i medicinski fakultet. Potrebno je raditi na **dualnom obrazovanju**. Naglašeno je da je **nadležnost opštine** samo stanje objekata i obezbeđivanje infrastrukture, dok sam sitem obrazovanja nije u domenu lokalne samouprave. Svi učesnici su se složili oko važnosti **podizanja svesti o kvalitetu obrazovanja**

Tabela 11. Rezultati Vežbe III. Grupa 3 - Mobilnost/ javni prostori

Grupa: 3		Tematsko polje: MOBILNOST/JAVNI PREVOZ
Vrednosti i sredstva	Ograničenja i problemi	
<ul style="list-style-type: none"> - veliki broj javnih prostora - dve javne garaže i jedan javni parking, - mali broj nezgoda sa smrtnim ishodom, - pešačka zona u centru grada, - autobuske i železničke stanice, - šetalište uz reku, - igralište za decu, - zelene površine, - plan održive urbane mobilnosti - dobar geografski položaj opštine, postojeća putna infrastruktura 	<ul style="list-style-type: none"> - slaba veza između javnih prostora, neuređenost, nebezbednost, neiskorišćenost javnih površina - bezbednost u javnim prostorima (za žene i decu tokom noći i od uličnih pasa), - sabo korišćenje postojećih javnih garaža, - nepropisno parkiranje na ulicama, - veliki broj automobila, - neregulisane zone parkiranja, - koordinacije između policije i javnih službi, - loša saobraćajna signalizacija - loš protok saobraćaja u najvažnijim saobraćajnicama, - zagađenje vazduha, - autobuska stanica ne funkcioniše, - železnička stanica u improvizovanom objektu, - šetalište nije regulisano, - igralište za decu se ne održavaju, ne postoje zeleni koridori za povezivanje zelenih površina međusobno, - nemogućnost proširenja ulica i trotoara, - konfiguracija terena u nekim delovima opštine, - velika gustina stanovnika, - nedostatak opštinske imovine, - veliki broj taksi vozila, - čistoća, javni toaleti - nedostatak koordinacije sa lokalnim stanovništvom i civilnim sektorom za javne prostore, - nove zgrade bez garaža ili parking prostora 	

Kada je u pitanju saobraćaj u gradu, među najvažnijim problemima pominje se **ogroman broj taksi vozila**. Uredbom Opštine se mora precizno definisati njihov broj u odnosu na broj stanovnika i teritoriju koju pokrivaju. Veliki problem su i **vozila i magacini koji nisu u upotrebi**, a godinama zauzimaju određeni javni prostor. Tu je i **problem nesavesnih pešaka**, koji prelaze ulicu gde stignu. Opšta konstatacija je da se većina stanovnika Severne Mitrovice mora **edukovati o životu u gradu**, koji podrazumeva određeno ponašanje i kulturu.

Tabela 12. Rezultati Vežbe III, Grupa 4 – Životna sredina

Grupa: 4		Tematso polje: ŽIVOTNA SREDINA
Vrednosti i sredstva	Ograničenja i problemi	
<ul style="list-style-type: none"> - fakulteti, obrazovanje (ljudski resursi) - izrađen plan za upravljanjem otpadom - dobra pokrivenost kanalizacionom mrežom - vodotokovi reke Ibar - planirana izgradnja fabrike za preradu otpadnih voda/ kanalizacije 	<ul style="list-style-type: none"> - odlaganje i uništavanje medicinskog otpada - odlaganje otpada - fabrika za sakupljanje i prečišćavanje fekalne vode - razdvajanje fekalne kanalizacije od atmosferske - divlja gradnja - ilegalni priključci na mrežu - građevinski otpad - nedovoljno razvijena svest o odlaganju otpada kod stanovništva - nedovoljna iskorišćenost ljudskih resursa (stručni ljudi) 	

Slika 12. Učesnici radionice rade na utvrđivanju glavnih vrednosti i povezanih ograničenja

Zvečan

Tabela 13. Rezultati Vežbe III, Grupa 1 – Poljoprivreda i šumarstvo

Grupa: 1		Tematsko polje: POLJOPRIVREDA I ŠUMARSTVO	
Vrednosti i sredstva		Ograničenja i problemi	
<u>Poljoprivreda</u> - obradivo zemljište - livade i pašnjaci - mogućnosti za navodnjavanje - očuvana životna sredina u brdskim područjima - veliki broj ruralnih naselja - obostrani interes (građani i opština) - fondovi (centralni nivo i donatori)		<u>Poljoprivreda</u> - usitnjene parcele - nedostatak preradnih kapaciteta - nedostatak infrastrukture i prateće opreme - nizak nivo svesti građana o očuvanju životne sredine - jalovišta (nedovoljna zaštita) - nedovoljna infrastruktura - edukacija - nedovoljne subvencije - neregulisani imovinski odnosi	
<u>Šumarstvo</u> - zemljište pod šumama - raznovrsnost flore i faune - laka pristupačnost (konfiguracija terena) - udruženja - institucionalna podrška - tržište		<u>Šumarstvo</u> - nelegalna seča - rizici od požara - nedostatak preradnih kapaciteta - putna mreža - nedovoljne finansije - nedostatak pijace	

Tokom rada na određivanju gore navedenih odrednica, grupa se fokusirala na **širi aspekt zaštite životne sredine** sa naglaskom na poljoprivredu i šumarstvo. Nelegalna seča šuma je uzeta u obzir kao jedan od velikih problema za **očuvanje šumskog fonda** i očuvanje životne sredine. Pri definisanju prioriteta, vrednosti i sredstava za razvoj ciljeva uzeti su u obzir ne samo tehnički i ekonomski faktor, već i institucionalni, radi ispunjenja preduslova i obezbeđenja održivosti u ovom tematskom polju. Akcenat je stavljen na **potrebu ukрупnjivanja zemljišnih parcela, veću iskorišćenost zemljišta**, kao i na **edukaciju poljoprivrednika** u cilju razvoja tržišno orijentisane poljoprivrede. Kao poseban preduslov, pomenuto je rešavanje **imovinsko-pravnih odnosa** i sređivanje **katastarske baza podataka**.

Problem je **pristup razvoju poljoprivrede** na Kosovu. On je projektni, a ne strateški. Mnogo toga se započne, dovede do određene faze i ostavi nedovršeno. Kod poljoprivrednog razvoja bi se trebalo voditi računa ne samo o fondovima već i o **udruživanju poljoprivrednika i savetodavnim službama**. Potrebna su **ispitivanja zemljišta** na osnovu kojih bi se odabirale kulture koje bi najbolje uspevale na određenom zemljištu i ciljano podržavalo njihovo uzgajanje. To je moguće uraditi i kroz individualno uzorkovanje zemljišta, dok za naučno-istrživačkim Institutom nema potrebe, jer je teritorija mala. Predlog je da se uradi **mapa kvaliteta zemljišta**. Trebalo bi razmišljati i o rasadniku koji bi služio potrebama regiona. Javlja se i **problem izlivanja Ibra** koje neretko uništava useve i poljoprivredne parcele duž toka.

Kod šumarstva, radi očuvanja šumskog fonda, preporučuje se rad na osnaživanju lokalnih institucija koje bi trebale da smanje **štete od nelegalne seče i požara**.

Tabela 14. Rezultati Vežbe III, Grupa 2 – Putna infrastruktura/mobilnost

Grupa: 2		Tematsko polje: MOBILNOST
Vrednosti i sredstva	Ograničenja i problemi	
<p><u>Geografski položaj</u> - dobra veza sa susednim opštinama.</p> <p><u>Železnički saobraćaj</u> - postojeća infrastruktura - potencijal za veći protok ljudi, robe i usluga - tri železničke stanice.</p> <p><u>Dobra umreženost puteva</u> - dobra povezanost urbanih i ruralnih zona - direktna povezanost sa regionalnim putem M22</p> <p><u>Parking</u> - slobodan parking</p> <p><u>Javna garaža</u> - postojanje javne garaže</p> <p><u>Stanje puteva</u> - 100% gradskih ulica asfaltirano</p> <p><u>Potencijal za razvoj turističko-rekreativne infrastrukture</u> - biciklizam, pešačke staze - planinarenje, paraglajding - verski i banjski turizam</p>	<p><u>Geografski položaj</u> - razuđenost opštine - konfiguracija terena</p> <p><u>Železnički saobraćaj</u> - zastarela, neadekvatno održavana i nebezbedna postojeća infrastruktura(rampe) - zadržavanje na rampi(kolone) - nedovoljna iskorišćenost komercijalnog prevoza za teretni saobraćaj - loše stanje staničnih objekata</p> <p><u>Dobra umreženost puteva</u> - nepostojanje autobuske stanice - preopterećenost ulica u naselju (Ul. Kralja Petra) - tranzitni saobraćaj kroz naselje - preopterećen most u Rudaru - nepostojanje infrastrukture za osobe sa invaliditetom</p> <p><u>Parking</u> - nedovoljan broj parking mesta - nepropisno parkiranje - zakrčeni trotoari</p> <p><u>Javna garaža</u> - javna garaža u vlasništvu RMHK "Trepča" - nedovoljan kapacitet garaže</p> <p><u>Stanje puteva</u> - samo 60% ulica u seoskim sredinama asfaltirano</p> <p><u>Potencijal za razvoj turističko-rekreativne infrastrukture</u> - nerazvijena infrastruktura (nema biciklističkih i pešačkih staza, itd.) - loše stanje puteva do pojedinih turističkih lokacija</p>	

Grupa se nije vezala samo za saobraćajnu infrastrukturu, već je tome pridodat i **razvoj turizma**. **Planina Rogozna** ima veliki potencijal za turizam. Jedan od predloga bio je i izgradnja **lifta od podnožja Zvečana do tvrđave**.

Kao i u drugim opštinama, veliki je problem **nepropisnog parkiranja** i velikog broja automobila na ulicama.

Potrebna je **sinergija** sa drugim oblastima, posebno sa razvojem poljoprivrede.

Slika 13. Učesnici radionice rade na utvrđivanju glavnih vrednosti i povezanih ograničenja

Tabela 15. Rezultati Vežbe III, Grupa 3 – Životna sredina

Grupa: 3		Tematsko polje: ŽIVOTNA SREDINA
Vrednosti i sredstva	Ograničenja i problemi	
<ul style="list-style-type: none"> - realizacija projekta regionalne deponije je u završnoj fazi - usvojen je Plan upravljanja otpadom (2018-2022) - usvojen je LEAP - u opštini postoji službenik za zaštitu životne sredine - opredeljena sredstva u budžetu za komunalne usluge - dobra pokrivenost uslugama prikupljanja - prirodni resursi - bogatstvo vodama - termomineralni izvori - raznovrsnost flore i faune - saradnja sa NGO na polju zaštite životne sredine - delimično rekonstruisana i zamenjena sekundarna i delom primarna kanalizaciona mreža u naselju 	<ul style="list-style-type: none"> - neizvestan je rok za završetak radova i način upravljanja deponijom s obzirom na to da je regionalnog karaktera - postojanje velikog broja ilegalnih deponija - sprovođenje plana za upravljanje otpadom - sprovođenje LEAP-a - nedovoljno kapaciteta (mišljenja smo da treba da se formira odeljenje) - sredstva su minimalna - komunalna služba nema kapaciteta u ljudstvu i opremi - razućenost opštine utiče na efikasnost i povećanje troškova transporta - zagađenost voda, zemljišta utiče na biljni i životinjski svet - ilegalna neplanska seča šuma i krivolov - nedostatak novčanih sredstava za implementaciju planova sa OCD - u selima se otpadne vode ispuštaju direktno u reke bez prečišćavanja, ali i u naselju Zvečan 	

Tabela 16. Rezultati Vežbe III, Grupa 4 – Obrazovanje i socijalna zaštita

Grupa: 4		Tematska oblast: OBRAZOVANJE I SOCIJALNA ZAŠTITA
Vrednosti i sredstva	Ograničenja i problemi	
<ul style="list-style-type: none"> - veliki broj đaka i studenata - postojanje izgrađene infrastrukture - osnovne škole - srednja škola - vrtić - postojanje visokoškolskih ustanova (Fakultet umetnosti i VŠSS) - postojanje organizacija civilnog društva koje pružaju neformalno obrazovanje - dobro funkcionisanje Centra za socijalni rad - postojanje regionalne sigurne kuće - dobra saradnja sa Crvenim krstom - izgradnje stanova za socijalno ugrožene kategorije - kreiranje i funkcionalan mehanizam za prevenciju bolesti zavisnosti - formirana komisija za osobe sa invaliditetom (baza podataka, akcioni plan i organizacija) - materijalna podrška svim roditeljima za svako novorođeno dete - subvencionisanje vantelesne oplodnje - finansijska podrška za treće dete kroz besplatno obdanište i udžbenike - postojanje više fakulteta na teritoriji opštine 	<ul style="list-style-type: none"> - nepristupačnost obrazovnim ustanovama za neke seoske sredine (transport i putna infrastruktura) - nedovoljni smeštajni kapaciteti (Fakultet umetnosti koristi prostorije OŠ “Vuk Karadžić”) - nedostatak savremene opreme - zastarela sportska infrastruktura - nedostatak objekata - nedovoljan broj stručnog kadra - nedovoljno finansiranje organizacija civilnog društva - slaba kontrola rada OCD - nedovoljni kapaciteti OCD - nedovoljan budžet za socijalno ugrožene kategorije - udaljenost od opštine Zvečan i nedovoljna promocija - slaba opremljenost vozilima, opremom i stručnim kadrom - završetak putne infrastrukture - nepostojanje servisa podrške osetljivoj i ranjivoj populaciji (finansijska sredstva, materijali, itd.) - pristupačnost, zapošljavanje - nedovoljan i ograničen budžet - Fakultet umetnosti je smešten u objekat Osnovne škole “Vuk Karadžić” 	

Među mnogobrojnim problemima u oblasti obrazovanja, učesnici su istakli i problem dece koja nose **teške rančeve** sa mnogo knjiga. Kao primer dobre prakse mogu da budu nastavnici koji učenicima kažu koje su im knjige potrebne za sledeći dan ili rešenje u vidu **ormarića u školama**, čime se rasterećuju rančevi. Javlja se i problem **prevoza dece iz ruralnih sredina**, tako da je potrebno da opštine nađu rešenje i obezbede školske autobuse. Od rukovodioca odeljenja smo čuli da sistem obrazovanja definiše transport dece, primer je Mali Zvečan, gde se postavlja pitanje odgovornosti za prevoz dece. Kada su odabirane prioritete oblasti, vodilo se računa o tome šta je **nadležnost opštine**. Učesnici su se složili da ne možemo očekivati da opština i institucije rešavaju sve probleme, inicijativa mora krenuti od nas, roditelja, korišćenjem **mehanizama u školama**, poput školskog odbora, gde roditelji mogu zahtevati rešenje ovakvih i sličnih problema. Istaknut je problem **sportskih terena u školama**, koji su puno puta renovirani, ali uništavani. Primer je sportski teren u Bošnjačkoj, gde su potrebne konkretne kazne. Kada je u pitanju sportsko-rekreativni kompleks Tenis u Zvečanu, postojao je radnik koji održava i čuva igralište. Drugi problemi su **nedovoljan broj logopeda, kockarnice u blizini škola** i drugo.

U oblasti socijalne zaštita, pomenuta je **Komisija za osobe sa invaliditetom** koja postoji, ali je pasivna. Crveni krst u Zvečanu ima dovoljno kapaciteta u ljudstvu, koji mogu da rade na **podizanju svesti** i prevenciji bolesti zavisnosti, međutim budžet za material nije dovoljan. Još jedan problem o kom treba razmišljati je i zavisnost od interneta.

Slika 14. Učesnici radionice rade na utvrđivanju glavnih vrednosti i povezanih ograničenja

Slika 15. Učesnici radionice rade na utvrđivanju glavnih vrednosti i povezanih ograničenja

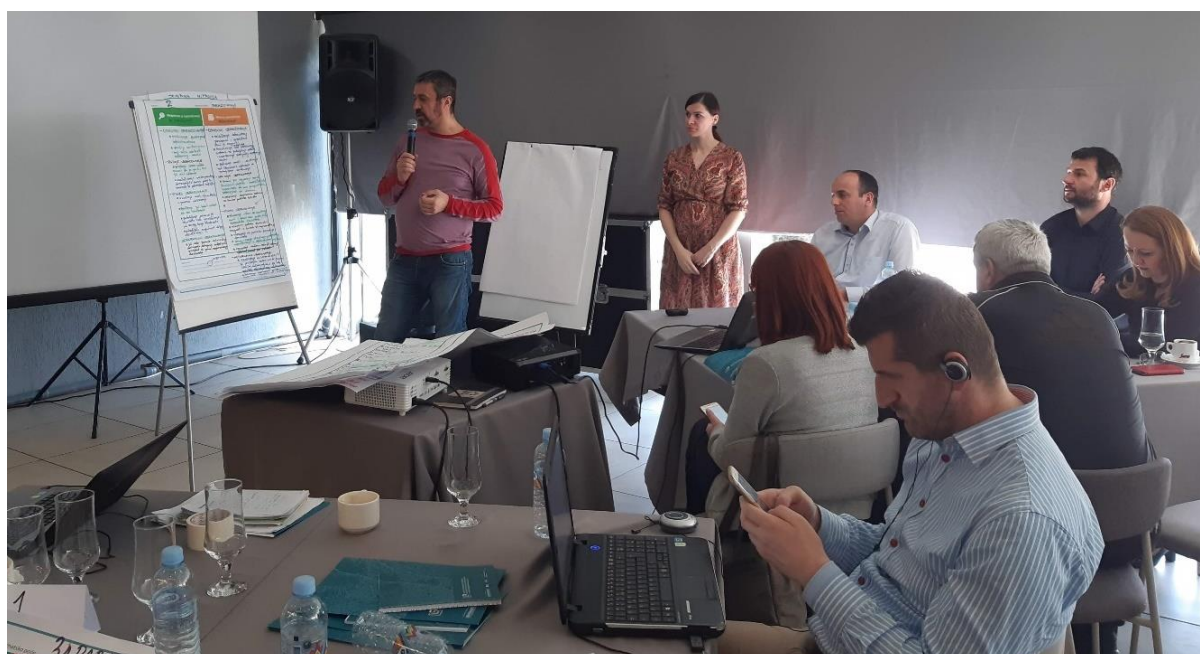
4.4. Vežba IV: Određivanje mogućnosti/mera koje treba preduzeti

Iste radne grupe su u nastavku radionice identifikovale sve razvijene mogućnosti, koje proizilaze iz poznatih vrednosti/sredstva za svaku oblast, kao i utvrdile mere koje treba preduzeti za rešavanje ograničenja/problema za svoja tematska područja u opštini. Rezultati za Severnu Mitrovicu i Zvečan su prikazani u nastavku.

Severna Mitrovica

Tabela 17. Rezultati Vežbe IV, Grupa 1 – Zdravstvo

Grupa: 1		Tematsko polje: ZDRAVSTVO	
Mogućnosti za razmatranje		Mere za razmatranje	
<p><u>Zdravstveni sistem:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - poboljšanje kvaliteta zdravstvenih usluga <p><u>Infrastruktura:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - renoviranje postojećih i izgradnja novih objekata - pristupačnost zdravstvenim ustanovama - nabavka adekvatne opreme <p><u>Higijenski uslovi:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - adekvatna deponija za medicinski otpad 		<p><u>Zdravstveni sistem:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - kontinuitet u stručnom usavršavanju zdravstvenih radnika - unutrašnja kontrola i monitoring rada - edukacija, mentorski rad - osposobljavanje kadrova za novu opremu <p><u>Infrastruktura:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - rekonstrukcija postojećih objekata i pristupnih puteva - pomoc u infrastrukturi <p><u>Higijenski uslovi:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - stroga primena zakona u vezi sa medicinskim otpadom 	

Slika 16. Prezentacija utvrđenih mogućnosti i mera za razvoj

Tabela 18. Rezultati Vežbe IV, Grupa 2 – Obrazovanje

Grupa: 2		Tematsko polje: OBRAZOVANJE
Mogućnosti za razmatranje	Mere za razmatranje	
<p><u>Osnovno obrazovanje</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - proširenje postojeće infrastrukture - strožiji kriterijumi i bolji način odabira nastavnog kadra <p><u>Srednje obrazovanje:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - proširenje postojeće infrastrukture - strožiji kriterijumi i bolji način odabira nastavnog kadra <p><u>Visoko obrazovanje:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - uvođenje novih fakulteta u procesu obrazovanja - pružanje još boljih uslova za rad studenta - poboljšanje promocije fakulteta radi privlačenja još većeg broja studenata - poboljšati mogućnosti daljeg usavršavanja <p><u>Neformalno obrazovanje:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - veća ponuda neformalnog obrazovanja, odvajanje budžetskih sredstava za pomoć neformalnog obrazovanja 	<p><u>Osnovno obrazovanje:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - nalaženje/izgradnja adekvatnog prostora, sredstva - insistiranje kod obrazovnog sistema/pružanje mogućnosti kroz razne programe na poboljšanju odabira i usavršavanja postojećeg nastavnog kadra <p><u>Srednje obrazovanje:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> -pomoć pri izgradnji novih školskih objekata, smeštajnih kapaciteta sa svim propratnim sadržajem za učenike -ukazivanje obrazovnom sistemu na realne potrebe tržišta -insistiranje kod obrazovnog sistema na poboljšanju odabira i usavršavanja postojećeg nastavnog kadra <p><u>Visoko obrazovanje:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - stvaranje uslova za uvođenje novih, proširenje postojećih kapaciteta fakulteta - razmotriti potrebe studenata i reagovati u skladu sa mogućnostima - ukazivanje na potrebe promocije fakulteta - omogućavanje stručnog - praktičnog usavršavanja - izgradnja naučno-istraživačkog centra - pristup objektima za osobe sa invaliditetom. <p><u>Neformalno obrazovanje:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - sinhronizacija sa formalnim obrazovanjem i potrebama na tržištu - pristup objektima za osobe sa invaliditetom. 	

Slika 17. Radna grupa je utvrdila mogućnosti i mere za razvoj

Tabela 19. Rezultati Vežbe IV, Grupa 3 – Mobilnost/ javni prostori

Grupa: 3		Tematsko polje: MOBILNOST/JAVNI PROSTOR
Mogućnosti za razmatranje	Mere za razmatranje	
<u>Javni prostori</u>	- proširenje i uređenje postojećih, povezanost sa zelenim koridorom, bolje održavanje	
<u>Javna garaža</u>	- bolja iskorišćenost, bolje upravljanje, mogućnost izgradnje novih, izdvajanja iz budžeta	
<u>Autobuska i železnička stanica</u>	<ul style="list-style-type: none"> - uvođenje administracije, stanične usluge (rampa, ograda) - izgradnja objekta, rekonstrukcija i modernizacija - uređenje, izgradnja preostalog dela 	
<u>Kej</u>	<ul style="list-style-type: none"> - ozelenjavanje, osvetljenje - izgradnja biciklističke staze 	
<u>Dečija igrališta</u>	<ul style="list-style-type: none"> - rekonstrukcija, mogućnost izgradnje novih - održavanje - povećanje bezbednosti, osvetljenje - bolje održavanje postojećih igrališta, izgradnja novih 	
<u>Zelene površine</u>	- ozelenjavanje i sadnja	
<u>Putna infrastruktura</u>	<ul style="list-style-type: none"> - proširenje (izgradnja mosta kod Dudinog krša – tranzitni saobraćaj) - poboljšanje postojeće infrastrukture, osvetljenja, saobraćajnih znakova - modernizacija železnice. 	

Tabela 20. Rezultati Vežbe IV, Grupa 4 – Životna sredina

Grupa: 4		Tematsko polje: ŽIVOTNA SREDINA
Mogućnosti za razmatranje	Mere za razmatranje	
<ul style="list-style-type: none"> - Plan za upravljanje otpadom - kanalizaciona mreža - uređenje korita reke Ibar - fabrika za preradu otpadnih voda 	<ul style="list-style-type: none"> - bolja koordinacija sa susednim opštinama - rekonstrukcija postojeće kanalizacione mreže - uređenje korita reke Ibar - podizanje svesti građana o očuvanju životne sredine - analiza finansijskih kapaciteta/donatori. 	

Slika 18. Radna grupa je utvrdila mogućnosti i mere za razvoj

Slika 19. Radna grupa je utvrdila mogućnosti i mere za razvoj

Zvečan

Tabela 21. Rezultati Vežbe IV, Grupa 1 – Poljoprivreda i šumarstvo

Grupa: 1		Tematsko polje: POLJOPRIVREDA I ŠUMARSTVO	
Mogućnosti za razmatranje		Mere za razmatranje	
<u>Poljoprivreda</u> <ul style="list-style-type: none"> - ukрупnjavanje poljoprivrednih parcela - podizanje stepena iskorišćenosti - privođenje nameni vodenih resursa u svrhu navodnjavanja - unapređenje tehničke opremljenosti poljoprivrednih gazdinstava - edukacija stanovništva o aspektima životne sredine - unapređenje seoske infrastrukture - uređenje imovinsko-pravnih odnosa nad poljoprivrednim zemljištem 		<u>Poljoprivreda</u> <ul style="list-style-type: none"> - komasacija - povećanje stočnog fonda - mini sistemi za navodnjavanje - nabavka savremene mehanizacije i opreme - institucionalizovanje edukacije - opredeljivanje sredstava za infrastrukturu - pružanje pravne podrške - informisanje javnosti o mogućnostima apliciranja 	
<u>Šumarstvo</u> <ul style="list-style-type: none"> - jačanje institucionalne kontrole - smanjenje rizika od požara - unapređenje preradnih kapaciteta - osnaživanje lokalnih udruženja i institucija - unapređenje tržišta na lokanom nivou. 		<u>Šumarstvo</u> <ul style="list-style-type: none"> - jačanje kapaciteta nadležnih službi - jačanje tehničkih kapaciteta nadležne službe (za požare) - ulaganje u nove prerađivačke kapacitete - obezbeđenje finansijskih sredstava - ulaganje u tehničke kapacitete i infrastrukturu. 	

Slika 20. Radna grupa je utvrdila mogućnosti i mere za razvoj

Tabela 22. Rezultati Vežbe IV, Grupa 2 – Putna infrastruktura/mobilnost

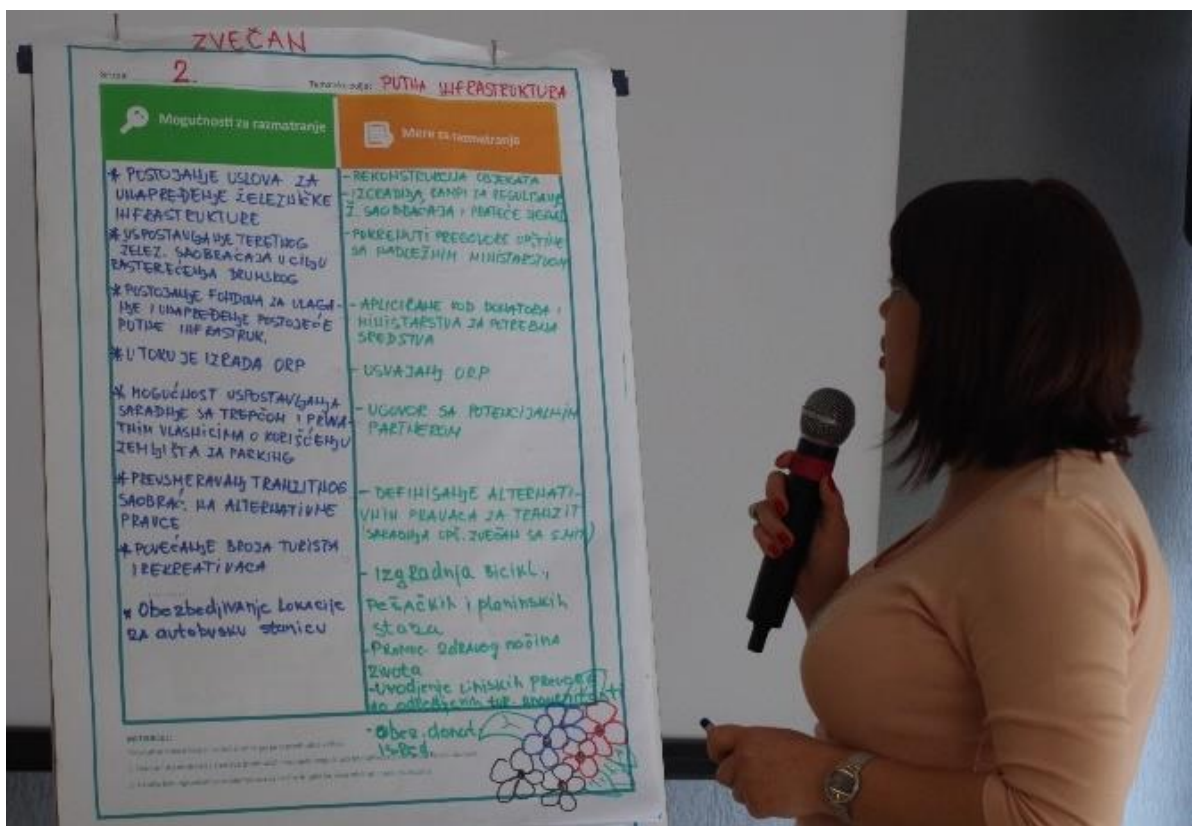
Grupa: 2		Tematsko polje: MOBILNOST	
Mogućnosti za razmatranje		Mere za razmatranje	
<ul style="list-style-type: none"> - postojanje uslova za unapređenje železničke infrastrukture - uspostavljanje teretnog železničkog saobraćaja u cilju rasterećenja drumskog - postojanje fondova za ulaganje u unapređenje postojeće infrastrukture - u toku je izrada ORP opštine Zvečan - mogućnost uspostavljanja saradnje sa RMHK "Trepča" i privatnim vlasnicima o ustupanju zemljišta za parking - preusmeravanje tranzitnog saobraćaja na alternativne pravce - povećanje broja turista i rekreativaca - obezbeđivanje lokacije za autobusku stanicu 		<ul style="list-style-type: none"> - rekonstrukcija postojećih objekata infrastrukture - izgradnja rampi za regulisanje železničkog saobraćaja i prateće signalizacije - pokrenuti pregovore opštine sa nadležnim ministarstvima - apliciranje kod ministarstava i donatora za potrebna sredstva - usvajanje ORP opštine Zvečan - ugovor sa potencijalnim partnerom - definisanje alternativnih pravaca za tranzit u saradnji sa opštinom Severna Mitrovica - izgradnja biciklističkih, pešačkih i planinskih staza - promocija zdravog načina života - uvođenje linijskog prevoza do određenih turističkih znamenitosti - obezbeđivanje donatorskih sredstava 	

Figure 21. Radna grupa je utvrdila mogućnosti i mere za razvoj

Tabela 23. Rezultati Vežbe IV, Grupa 3 - Životna sredina

Grupa: 3		Tematsko polje: ŽIVOTNA SREDINA
Mogućnosti za razmatranje	Mere za razmatranje	
<ul style="list-style-type: none"> - regionalna deponija - međuopštinska saradnja - regulisanje naplate komunalnih usluga - uklanjanje divljih deponija - implementacija usvojenih planova - službenik za zaštitu životne sredine - podizanje svesti građana kroz razne radionice u saradnji sa lokalnim liderima i NGO - prirodni resursi: korišćenje termomineralnih voda u svrhu razvoja turizma i lečilišta - odvođenje fekalnih voda: u toku je realizacija II faze rekonstrukcije kanalizacione mreže (analiza postojećeg stanja je urađena u okviru Opštinskog profila) - obezbeđenje lokacije za izgradnju postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda - povećanje budžeta opredeljenog za oblast zaštite životne sredine 	<ul style="list-style-type: none"> - garancija za završetak radova - međuopštinski sporazum za upravljanje deponijom - kontrola nad sprovođenjem planova - upošljavanje dodatnih radnika, tj. povećanje kapaciteta - organizovanje javnih tribina - racionalno korišćenje prirodnih resursa, sankcionisanje krivolova, bespravne seče šuma i sprovođenje kaznene politike - kontrola nad izvođenjem radova i praćenje dinamike - dopuna ažuriranim podacima - potpuna rekonstrukcija kanalizacione mreže - izgradnja postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda - obezbeđivanje sredstava kod donatora - preusmeravanje sredstava iz drugih izvora (pr. od naplate komunalnih usluga) u ove namene 	

Slika 22. Presentacija utvrđenih mogućnosti i mera za razvoj

Tabela 24. Rezultati Vežbe IV, Grupa 4 – Obrazovanje i socijalna zaštita

Grupa: 4		Tematsko polje: OBRAZOVANJE I SOCIJALNA ZAŠTITA
Mogućnosti za razmatranje	Mere za razmatranje	
<ul style="list-style-type: none"> - pospešivanje povećanja broja studenata i djaka - reforma obrazovanja - proširenje objekata i adaptacija - postojanje fondova na lokalnom i centralnom nivou (pr. fondovi EUOK) - postojanje roditeljskih saveta - uspostavljanje novih programa socijalne zaštite - promovisanje rada sigurne kuće i programa koje nude - nastavak saradnje i uspostavljanje programa o prevenciji - pronalaženje adekvatne lokacije za izgradnju novih stanova za ugrožene - uspostavljanje redovne i funkcionalne saradnje sa relevantnim institucijama i podrška radu postojećeg mehanizma - podrška radu Komisije za osobe sa invaliditetom - odvajanje sredstava za program podrške roditeljima 	<ul style="list-style-type: none"> - poboljšanje infrastrukture, izgradnja novih objekata, izgradnja fakulteta tj. izmeštanje postojećeg Fakulteta umetnosti iz objekta osnovne škole - usavršavanje stručnog kadra, nabavka savremene opreme u obrazovanju - nadogradnja u osnovnoj školi, vrtićima, ugradnja ormarića i opremanje ustanova - lobiranje i zagovaranje kod donatora u korist formalnog i neformalnog obrazovanja - pospešivanje inicijativa u korist đaka - pronalaženje načina za finansiranje konkretnih mehanizama za socijalnu zaštitu - uspostavljanje bliske saradnje sa medijima i organizacijama koje se bave porodičnim nasiljem - izdvajanje novčanih sredstava - odvajanje sredstava i izgradnja novih stambenih jedinica - pronalaženje dodatnih sredstava za rad i funkcionisanje - angažovanje eksperta za izradu akcionog plana i usvajanje plana od strane SO Zvečan 	

4.5. Vežba V: Definisanje i mapiranje Vizija, opštih i specifičnih ciljeva i povezanih aktivnosti za tematske grupe

Učesnici podjeljeni u četiri radne grupe po opštini, su u toku ovih vežbi definisali vizije za svaku tematsku oblast. Grupe su osmislile izjavu o Viziji i dizajn vizije (logo), kao i tri do četiri opšta cilja, specifične ciljeve i povezane aktivnosti za njihovo postizanje. Nakon toga, ciljevi za tematske oblasti su predstavljeni simbolično na kartama opština. Cilj ove vežbe je da da smernice za buduće procese planiranja u prioritnim tematskim oblastima.

Severna Mitrovica

Tabela 25. Rezultati Vežbe V, Grupa 1 – Zdravstvo

Grupa: 1		Tematsko polje: ZDRAVSTVO
VIZIJA: Zdravstveni sistem potpuno opremljen funkcionalnom opremom i stručnim kadrom koji pruža najkvalitetnije profesionalne zdravstvene usluge u regionu.		
Opšti ciljevi	Specifični ciljevi	Aktivnosti
OC1. Unapređen kvalitet zdravstvenih usluga	SC1.1. Podizanje stručnog kvaliteta ljudskih resursa u zdravstvu u Severnoj Mitrovici do 2023.	A1.1.1. Obuka za službenike za specijalnu medicinu A1.1.2. Obuka za pravilnu upotrebu medicinske opreme A1.1.3. Obuka za glavno medicinsko osoblje za zdravstveni menadžment
OC2. Poboljšana infrastruktura zdravstvenih objekata i omogućena pristupačnost	SC2.1. Rekonstrukcija 30% postojećih zdravstvenih objekata prema prioritetima do 2025.	A2.1.1 Analiza postojećeg stanja na terenu A2.1.2. Priprema i podnošenje projekta A2.1.3. Rezervisanje sredstava, implementacija i monitoring. A2.1.4. Implementacija i izgradnja
	SC2.2. Rekonstrukcija postojećih i izgradnja novih pristupnih saobraćajnica zdravstvenih ustanova do 2025.	
OC3. Proširen kapacitet za pružanje zdravstvenih usluga i rešen problem medicinskog otpada	SC3.1. Osnažen stručni kadar u prevenciji bolesti zavisnosti do 2025.	A3.1.1. Kreiranje programa za prevenciju zavisnosti. A3.1.2. Obuka zdravstvenih radnika A3.1.3. Nabavka medicinske opreme i materijala A3.2.1 Saradnja sa nadležnim institucijama u cilju planiranja, nabavke adekvatne opreme i odlaganja medicinskog otpada A3.2.3. Poštovanje zakona prilikom sortiranja, uništavanja i odlaganja medicinskog otpada
	SC3.2. Adekvatna infrastruktura za odlaganje i uništavanje medicinskog otpada	

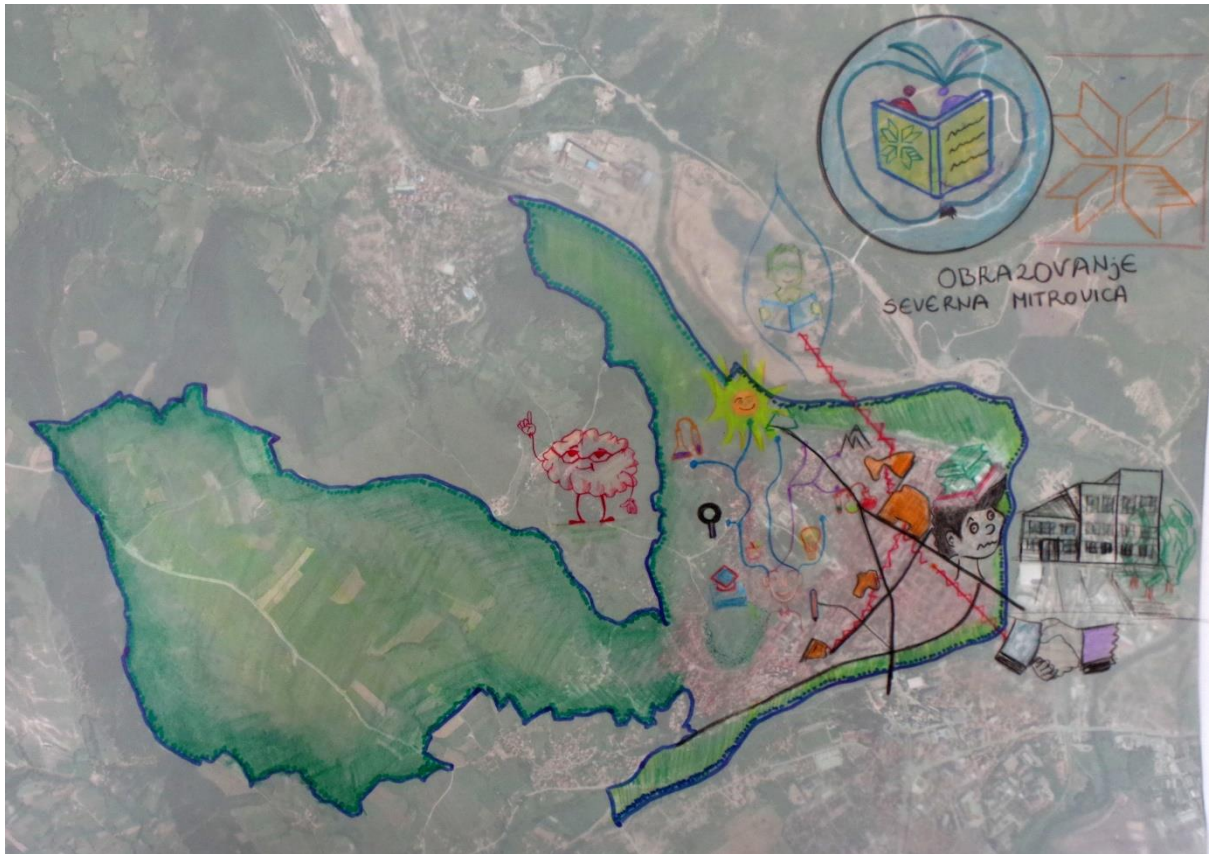
Slika 23. Mapa i logo Vizije za zdravstvo – Severna Mitrovica

Slika 24. Presentacija Vizije, opštih i specifičnih ciljeva i aktivnosti

Tabela 26. Rezultati Vežbe V, Grupa 2 – Obrazovanje

Grupa: 2		Tematsko polje: OBRAZOVANJE
VIZIJA: Moderna i kvalitetna infrastruktura sa potrebnim kapacitetima. Najviši stepen kvaliteta obrazovanja na svim obrazovnim nivoima usklađen sa EU standardima i prilagođen potrebama tržišta rada radi lakšeg zapošljavanja.		
Opšti ciljevi	Specifični ciljevi	Aktivnosti
OC1. Izgrađena i modernizovana infrastruktura	SC1.1. Izgradnja jedne osnovne škole do 2025.	A1.1.1. Izrada projekta i usvajanje od strane skupštine, odobravanje sredstava A1.1.2. Objavljivanje tendera i izbor izvođača A1.1.3. Sprovođenje projekta A1.2.1. Prepoznavanje potreba A1.2.2. Monitoring
	SC1.2. Izgradnja dve srednje škole do 2030.	
	SC1.3. Izgradnja jednog objekta za četiri fakulteta 2025.	
	SC1.4. Opremanje i modernizacija postojećih osnovnih i srednjih škola do 2025.	
OC2. Stručno osposobljen kadar	SC2.1. Kontinuirano usavršavanje nastavnog kadra u stručnom pogledu i poboljšavanje metodologije njihovog rada.	A2.1.1. Određivanje prioriteta za prema trenutnim potrebama. A2.1.2. Odabir određenog broja za usavršavanje. A2.1.3. Identifikovanje adekvatnih institucija za poboljšanje stručnosti. A2.2.1. Stvaranje mreže sa privredom i drugim univerzitetima širom Evrope radi potencijalne razmene i radne prakse.
	SC2.2. Razmena studenata, mogućnost obavljanja praksi.	
OC3. Usklađeno obrazovanje sa tržištem rada	SC3.1. Identifikovanje potreba na tržištu rada.	A3.1.1 Ispitivanje tržišta radi identifikacije potreba. A3.1.2. Usklađenost realnih potreba sa mogućnostima A3.2.1 Insistiranje na pružanju mogućnosti prekvalifikacije kod obrazovnih ustanova A3.3.1. Izdvajanje budžetskih sredstava za osnaživanje privrede.
	SC3.2. Mogućnost prekvalifikacije	
	SC3.3. Osnaživanje privrede u cilju otvaranja novih radnih mesta do 2025.	
OC4. Izgrađen biznis inkubator/ centar za neformalno obrazovanje	SC4.1. Izgradnja objekta I opremanje do 2025.	A4.1.1. Izrada projekta i usvajanje od strane skupštine, odobravanje sredstava A4.1.2. Objavljivanje tendera i izbor izvođača A4.1.3. Sprovođenje projekta A4.2.1 Radna grupa za izradu nacrtu za usklađivanje formalnog i neformalnog obrazovanja A4.2.2. Obezbeđivanje finasnsijskih sredstava.
	SC4.2. Usklađivanje formalnog i neformalnog obrazovanja do 2025.	

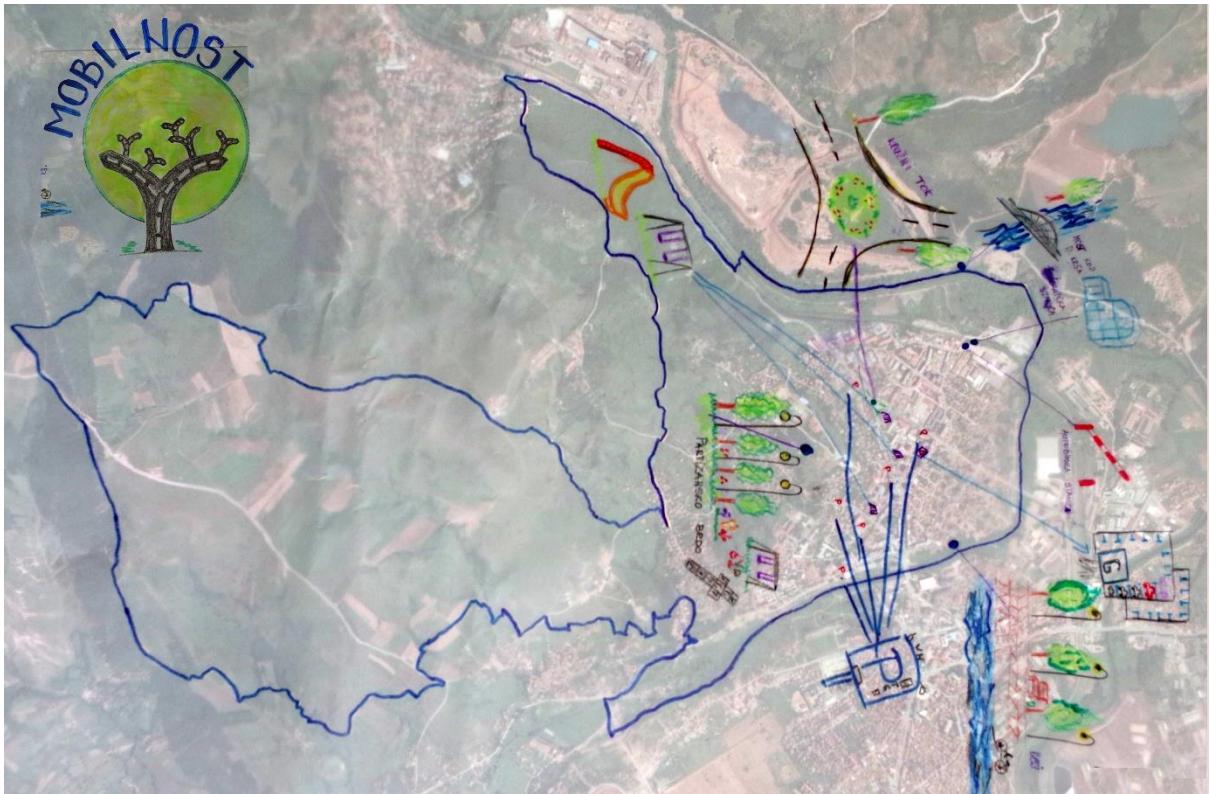
Slika 25. Mapa i logo Vizije za obrazovanje – Severna Mitrovica

Slika 26. Presentacija Vizije, opštih i specifičnih ciljeva konvertovanih u mape

Tabela 27. Rezultati Vežbe V, Grupa 3 – Mobilnost/ javni prostori

Grupa: 3		Tematsko polje: MOBILNOST/JAVNI PROSTOR
VIZIJA: Severna Mitrovica, grad sa sigurnim, otvorenim, modernim putevima i uređenim javnim i zelenim površinama u službi svih građana.		
Opšti ciljevi	Specifični ciljevi	Aktivnosti
OC1. Unapređen javni prostor	SC1.1. Izgrađen kej uz Ibar do 2024.	A1.1. Izrada glavnog projekta A1.2. Građevinska dozvola od lokalnih i centralnih vlasti A1.3. Obezbeđena sredstva iz budžeta A1.4. Sprovođenje projekta, nadzor i tehnički prijem
	SC1.2. Uređeno partizansko brdo do 2021. SC1.3. Rekonstruisana dečija igrališta do 2021.	
OC2. Regulisano parkiranje	SC2.1. Regulisano zonsko parkiranje u širem centru grada	A2.1.1. Finalizacija POUM-a A2.1.2. Usvajanje POUM-a od strane Skupštine opštine A2.1.3. Primena strategije parkinga A2.2.1. Izrada glavnog projekt A2.2.2. Dobijanje građevinske dozvole, alokacija sredstava, sprovođenje projekta A2.3.1. Obezbeđivanje sredstava A2.3.2. Objavljivanje tendera u skladu sa zakonom A2.3.3. Kupovina vozila
	SC2.2. Izgradnja javne garaže kod Doma zdravlja	
	SC2.3 Kupljena dva pauk vozila	
OC3. Uređena putna infrastruktura	SC3.1. Rekonstruisana ulica Kralja Petra I do 2022.	A3.1.1. Obezbeđivanje budžeta A3.1.2. Raspisivanje tendera u skladu sa zakonskim okvirom A3.1.3. Sprovođenje projekta A3.2.1. Prikupljanje dozvola nadležnih ministarstava A3.2.1. Planiranje budžeta A3.2.3. Apliciranje za donacije A3.2.4. Izrada glavnog projekta A3.2.5. Eksproprijacija imovine A3.2.6. Tender u skladu sa zakonom A3.2.7. Implementacija projekta A3.3.1. Obezbeđivanje sredstava A3.3.2. Izrada glavnog projekta A3.3.3. Raspisivanje tendera u skladu sa zakonom
	SC3.2. Izgradnja mosta na Dudinom Kršu za tranzitni saobraćaj do 2025.	
	SC3.3 Izgradnja kružnog toka kod crvenog solitera	
OC4. Modernizovana autobuska i železnička stanica	SC4.1. Funkcionalna autobuska stanica do 2021.	A4.1. Dobijanje licence za upravljanje autobuskom stanicom A4.2.1. Obezbeđivanje sredstava A4.2.2. Izrada glavnog projekta A4.2.3. Raspisivanje tendera u skladu sa zakonom A4.2.4. Sprovođenje projekta, nadzor i tehnički prijem
	SC4.2. Izgrađen objekat železničke stanice do 2023.	

Slika 27. Mapa i logo Vizije za mobilnost – Severna Mitrovica

Slika 28. Prezentacija Vizije, opštih i specifičnih ciljeva konvertovanih u mape

Tabela 28. Rezultati Vežbe V, Grupa 4 – Životna sredina

Grupa: 4		Tematsko polje: ŽIVOTNA SREDINA
VIZIJA: Severna Mitrovica, čistiji, zdraviji i zeleniji grad.		
Opšti ciljevi	Specifični ciljevi	Aktivnosti
OC 1: Uređenje zelenih površina	SC 1.1 Kategorizacija zelenih i javnih površina do decembra 2020. SC 1.2 Projekat rekonstrukcije dela ulice Kralja Petra I do decembra 2020.	A.1 Formiranje tima za rad i prikupljanje podataka A.2 Izrada dokumenta za zelene javne površine A.3 Konkretni projekat A.1 Izrada glavnog projekta A.2 Sprovođenje projekta i stvaranje zelenog pojasa duž ulice A.3 Održavanje
OC 2: Rekonstrukcija postojeće kanalizacione mreže	SC 2.1 Kreiranje baze podataka postojeće kanalizacione mreže (projekat u saradnji sa donatorima) do maja 2020.	A.1 Uspostavljanje kontakta sa potencijalnim donatorima A.2 Snimanje terena i digitalizacija podataka, podzemni katastar A.3 podela projekta po fazama A.4 Prioritizacija investicija po zonama A.5 Nacrt projekta po zonama A.6 Prezentacija projekta kod potencijalnih donator radi mogućeg finansiranja ili kofinansiranja
	SC .2.2 Parcijalna rekonstrukcija kanalizacione mreže, od početka 2020. do 2023.	A.1 Izrada glavnog projekta A.2 Pribavljanje građevinske dozvole od lokalnih i centralnih vlasti A.3 Alokacija godišnjeg budžeta, apliciranje za donacije A.4 Sprovođenje projekta i tehnički prijem
OC 3: Fabrika za preradu otpadnih voda	SC 3.1 Revizija projekta Fabrike za tretiranje otpadnih voda ili izrada novog	A.1 Sve aktivnosti odvijace se u skladu sa političkom situacijom A.2 Potreba za boljom koordinacijom
OC 4: Uređenje korita reke Ibar i pratećih sadržaja	SC 4. 1 Sprovođenje projekta od glavnog mosta do novoizgrađenog jezera do 2022.	A.1 Izrada projekta A.2 Saglasnost i potrebna dokumentacija A.3 Priprema terena
	SC 4.2 Sprovođenje projekta od mosta u pravcu istoka do 2022.	A.1 Izrada projekta A.2 Saglasnost i potrebna dokumentacija A.3 Priprema terena
OC 5. Upravljanje otpadom	SC 5.1 Izrađen plan koji predložen za usvajanje do 2020.	A.1 Formiranje tima za rad A.2 Izrada radnog plana A.3 Sprovođenje radnog plana
	SC 5.2 Završetak izgradnje deponije 2022.	A.1 Finalizacija radova A.2 Tehnički prijem/ upotrebna dozvola A.3 Aktiviranje rada deponije

Slika 29. Mapa i logo Vizije za životnu sredinu – Severna Mitrovica

Slika 30. Presentacija Vizije, opštih i specifičnih ciljeva i aktivnosti

Zvečan

Tabela 29. Rezultati Vežbe V, Grupa 1 – Poljoprivreda i šumarstvo

Grupa: 1		Tematsko polje: POLJOPRIVREDA I ŠUMARSTVO
VIZIJA: Opština Zvečan sa uslovima za razvoj tržišno orijentisane poljoprivrede uz očuvanje životne sredine i prirodnih resursa.		
Opšti ciljevi	Specifični ciljevi	Aktivnosti
OC1. Ispunjenje pravno-administrativnih uslova za razvoj tržišno orijentisane poljoprivrede	SC1.1. Ažurne baze podataka vezane za vlasništvo nad poljoprivrednim zemljištem (kratkoročno/20000€)	A1. Situaciona analiza A2. Operacionalizacija lokalnih službi A3. Informisanje javnosti o procesu
	SC1.2. Ažurne baze podataka vezane za karakteristike poljoprivrednih gazdinstava po tipu proizvodnje (kratkoročno/20000€)	A1. Situaciona analiza A2. Operacionalizacija lokalnih službi
OC2. Ispunjenje tehničko-materijalnih uslova za razvoj tržišno-orijentisane poljoprivrede	SC2.1. Povećanje stočnog fonda (dugoročno/1000000€)	A1. Situaciona analiza (za stočni fond) A2. Obezbeđivanje fondova A3. Pružanje stručne savetodavne podrške
	SC2.2. Poljoprivredna gazdinstva opremljena mehanizacijom i sistemima za navodnjavanje (dugoročno/5000000)	A1. Situaciona analiza (za mehanizaciju i opremu) A2. Obezbeđivanje fondova
	SC2.3. Lokalno tržište je unapređeno (za poljoprivrednu proizvodnju) (kratkoročno/dugoročno)	A1. Izgradnja pijace A2. Izgradnja skladišnih i prerađivačkih kapaciteta A3. Podrška poljoprivrednim proizvođačima za plasman na druga tržišta
OC3. Zajednica je svesna značaja zaštite životne sredine radi očuvanja i unapređenja poljoprivrednih i šumskih resursa	SC3.1. Institucionalizovana edukacija (kratkoročno/20000€)	A1. Formiranje stručne savetodavne službe
	SC3.2. Aktivna kaznena politika (kratkoročno/50000€)	A1. Operacionalizacija nadležnih službi
OC4. Očuvanje postojećih šumskih resursa	SC4.1. Stvoreni tehnički uslovi za prevenciju i zaštitu od požara (kratkoročno/700000€)	A1. Izgradnja vatrogasnog doma A2. Opremanje vatrogasne službe tehničkom opremom
	SC4.2. Aktivna kaznena politika protiv nelegalne seče šuma (kratkoročno/10000€)	A1. Operacionalizacija nadležnih službi

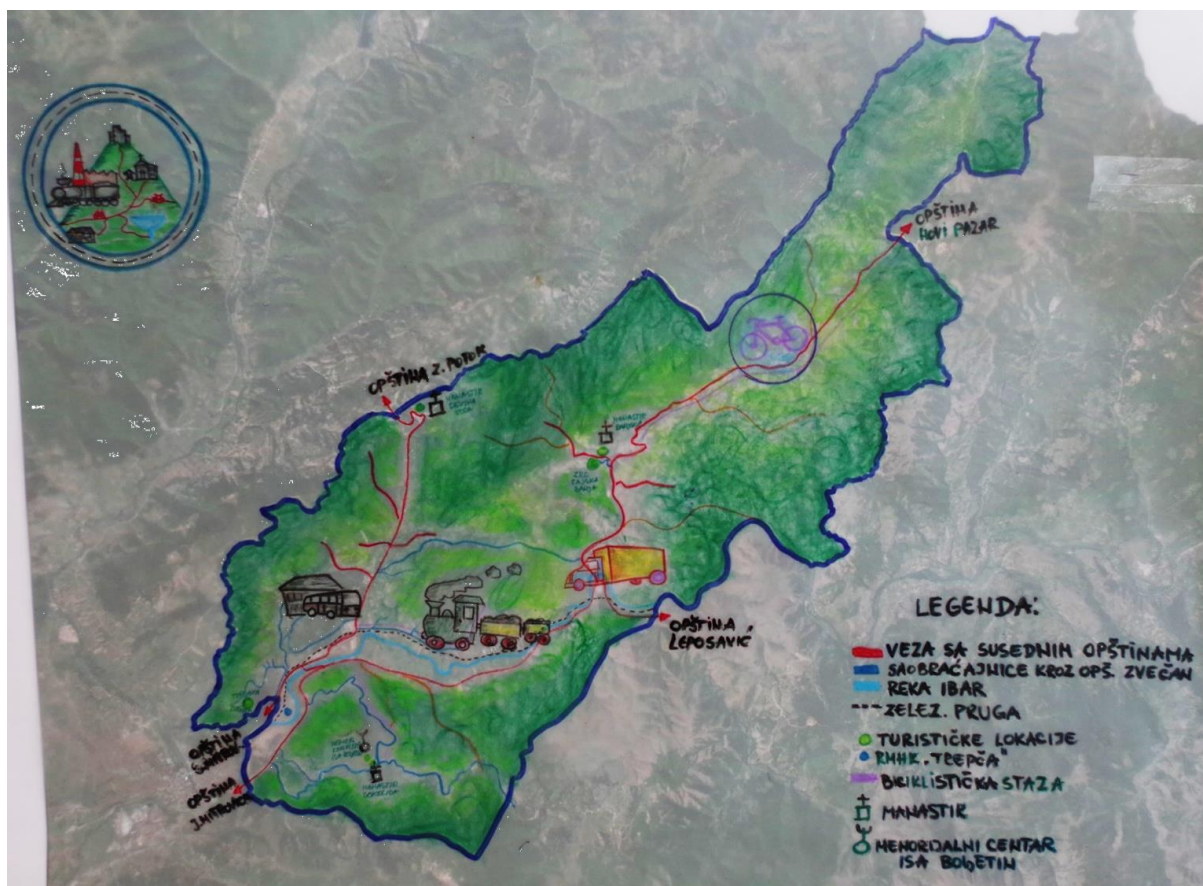
Slika 31. Mapa i logo Vizije za poljoprivredu i šumarstvo – Zvečan

Slika 32. Presentacija Vizije, opštih i specifičnih ciljeva i aktivnosti

Tabela 30. Rezultati Vežbe V, Grupa 2 – Putna infrastruktura/mobilnost

Grupa: 2		Tematsko polje: PUTNA INFRASTRUKTURA
VIZIJA: Unapređen i efikasan saobraćaj u funkciji razvoja potencijala opštine Zvečan.		
Opšti ciljevi	Specifični ciljevi	Aktivnosti
OC1. Unapređen drumski saobraćaj	SC1.1. Sanacija postojećih i asfaltiranje svih puteva na teritoriji opštine do 2030.	A1.1. Izrada projektne tehničke dokumentacije-PTD, obezbeđivanje sredstava, tender i izvođenje A1.2. Izbor lokacije, sređivanje imovinsko pravnih odnosa, izrada PTD, obezbeđivanje sredstava, tender i izvođenje A1.3. Formiranje međuopštinskog tima i izrada studije izvodljivosti, PTD, obezbeđivanje sredstava, tender i izvođenje. A1.4.1. Sprovođenje kaznene politike u saradnji sa policijom A1.4.2. Definisanje potencijalnih lokacija za izgradnju javne garaže, sređivanje imovinsko pravnih odnosa, izrada PTD, obezbeđivanje sredstava,tender i izvođenje
	SC1.2. Izgradnja autobuske stanice do 2025.	
	SC1.3. Izmeštanje tranzitnog saobraćaja do 2025.	
	SC 1.4. Regulisanje parkinga u naselju do 2025.	
OC2. Unapređen železnički saobraćaj	SC2.1. Sanacija postojeće železničke infrastrukture (pružni prelazi, signalizacija, objekti, kolosek) do 2025.	A2.1. Uspostavljanje saradnje sa nadležnim ministarstvom, izrada PTD, obezbeđivanje sredstava, tender i izvođenje. A2.2. Uspostavljanje saradnje sa nadležnim ministarstvom, izrada PTD, obezbeđivanje sredstava, tender i izvođenje.
	SC2.2. Uspostavljanje teretnog železničkog saobraćaja u cilju rasterećenja drumskog do 2025.	
OC3. Unapređen i regulisan nemotorizovan saobraćaj	SC3.1. Izgradnja biciklističke infrastrukture i izgradnja pešačkih staza do 2025.	A3.1. Trasiranje i definisanje lokacije, izrada PTD, obezbeđivanje sredstava, tender i izvođenje. A3.2.1. Izrada PTD, obezbeđivanje sredstava, tender i izvođenje. A3.2.2. Analiza pristupa javnim objektima u cilju izrade plana rekonstrukcije trotoara.
	SC3.2. Izgradnja i rekonstrukcija trotoara i prilagođavanje potrebama osoba sa invaliditetom do 2022.	
OC4. Poboljšan pristup turističkim lokacijama	SC4.1. Izgradnja novih puteva i pešačkih staza do turističkih lokacija do 2030.	A4.1. Analiza postojećeg stanja, izrada strategije, uključivanje potencijalnih partnera, izrada PTD, obezbeđivanje sredstava, tender i izvođenje. A4.2. Odluka opštine o otvaranju novih linija, nakon odabira turističkih lokacija, izrada PTD, obezbeđivanje sredstava, tender i potpisivanje ugovora sa izabranim prevoznikom.
	SC4.2. Uvođenje linija do pojedinih turističkih lokacija do 2022.	

Slika 33. Mapa i logo Vizije za putnu infrastrukturu/mobilnost – Zvečan

Slika 34. Presentacija Vizije, opštih i specifičnih ciljeva konvertovanih u mape

Tabela 31. Rezultati Vežbe V, Grupa 3 - Životna sredina

Grupa: 3		Tematsko polje: ŽIVOTNA SREDINA
VIZIJA: Unapređena i čista životna sredina bez divljih deponija, sa rekonstruisanom kanalizacionom mrežom, prečišćenim otpadnim vodama i očuvanim prirodnim resursima za buduće generacije, koje će naslediti svest o značaju zaštite životne sredine.		
Opšti ciljevi	Specifični ciljevi	Aktivnosti
OC1. Čista i zdrava životna sredina	SC1.1. Funkcionalna regionalna deponija do 2021.	A1.1.1. Međuopštinski sporazum o načinu upravljanja regionalnom deponijom
	SC1.2. Rešeno pitanje divljih deponija na teritoriji opštine Zvečan do 2022.	A1.1.2. Utvrđivanje nadležnosti, odgovornosti i obaveza svih aktera
	SC1.3. Unapređenje rada komunalne službe do 2022.	A1.1.3. Regulisanje pitanja naplate usluga A1.2.1. Nabavka mehanizacije i opreme
	SC 1.4. Formirana služba za zaštitu životne sredine do 2025.	A1.2.2. Angažovanje većeg broja radnika A 1.3. Uspostavljanje saradnje sa MALS-om – saglasnost za osnivanje službe.
OC2. Rekonstruisana i funkcionalna kanalizaciona mreža u celoj opštini i rešeno pitanje otpadnih voda	SC2.1. Rekonstruisana kanalizaciona mreža u celoj opštini do 2030.	A2.1.1. U okviru ORP da se uradi detaljna analiza postojećeg stanja.
	SC2.2. Izgrađeni kolektori fekalne kanalizacije u seoskim sredinama i u samom naselju gde nedostaju do 2025.	A2.1.2. Izrada projektno tehničke dokumentacije za identifikovane delove. A2.1.3. Izrada katastra podzemnih instalacija.
	SC2.3. Izgrađeno postrojenje za prečišćavanje otpadnih voda – manja postrojenja tj. bioprečišćivači do 2030.	A2.2.1. Definisane lokacije za izgradnju postrojenja, izrada PTD, obezbeđivanje sredstava, tender i izvođenje.
OC3. Zaštita i očuvanje prirodnih resursa	SC3.1. Sprečavanje stvaranja novih divljih deponija do 2022.	A3.1. Uklanjanje postojećih divljih deponija i obezbeđivanje sredstava za tu namenu.
	SC3.2. Sprečavanje krivolova i bespravne seče šuma do 2022.	A3.2.1. Saradnja sa nadležnim institucijama – policija, inspekcija i dr. A3.2.2. Sprovođenje aktivnosti na podizanju svesti.
OC4. Podignuta svest građana o značaju zaštite životne sredine	SC4.1. Sprovođenje usvojenih opštinskih planova o upravljanju otpadom i zaštiti životne sredine do 2022.	A4.1.1. Donošenje akcionih planova. A4.1.2. Saradnja sa nadležnim službama u cilju kontrole.
	SC4.2. Uključivanje NGOa i drugih aktera za pokretanje aktivnosti u vezi sa zaštitom životne sredine do 2022.	A4.2.1. Organizovanje javnih rasprava, debata o ZŽS. A4.2.2. Uključivanje dece predškolskog i školskog uzrasta u različite aktivnosti u cilju edukacije o važnosti zaštite životne sredine.

Slika 35. Mapa i logo Vizije za životnu sredinu – Zvečan

Tabela 32. Rezultati Vežbe V, Grupa 4 – Obrazovanje i socijalna zaštita

Grupa: 4		Tematsko polje: OBRAZOVANJE I SOCIJALNA ZAŠTITA
VIZIJA: Unapređeno i modernizovano obrazovanje i sistem socijalne zaštite sa jednakim mogućnostima za sve.		
Opšti ciljevi	Specifični ciljevi	Aktivnosti
OC1. Unapređeni infrastrukturni uslovi u obrazovanju	SC1.1. Izgradnja novih objekata i rekonstrukcija postojećih do 2030.	A1.1.1. Analiza postojećeg stanja i utvrđivanje potreba za novim prostorima i renoviranjem u okviru ORP
	SC1.2. Izgradnja novih i renoviranje postojećih sportskih terena i igrališta u okviru škola do 2025.	A1.1.2. Obezbeđivanje sredstava, izrada PTD, tender i izvođenje radova A1.2.1. Detaljna analiza postojećih sportskih terena radi utvrđivanja potrebe za renoviranjem ili izgradnjom novih u okviru ORP A1.2.2 Obezbeđivanje sredstava, izrada PTD, tender i izvođenje radova
OC2. Poboljšani opšti uslovi rada u obrazovanju	SC2.1. Jačanje kadrovskih kapaciteta i nabavka savremene opreme do 2025.	A2.1.1 Analiza potreba za kadrom i opremom. A2.1.2 Saradnja sa nadležnim ministarstvom o angažovanju novih radnika
	SC2.2. Unapređeni uslovi rada za IT tehnologije.	A2.2.1 Obezbeđivanje sredstava i nabavka savremene opreme. A2.2.2. Sprovođenje obuka za nastavno osoblje.
OC3. Trajno rešeno stambeno pitanje za socijalnu kategoriju stanovništva	SC3.1. Izgradnja novih objekata i završetak postojećih do 2030.	A3.1 Analiza postojećeg stanja objekata/puteva i utvrđivanje potreba za novim prostorima/putevima i renoviranjem u okviru ORP A3.2 Obezbeđivanje sredstava, izrada PTD, tender i izvođenje radova.
	SC3.2. Izgradnja nove i unapređenje postojeće putne infrastrukture do objekata za smeštaj socijalno ugroženog stanovništva do 2030.	
OC4. Primena međunarodnih standarda na institucionalnom nivou za osobe sa invaliditetom	SC4.1. Izrada i usvajanje akcionog plana za osobe sa invaliditetom do 2022.	A4.1 Aktivnosti na izradi akcionih planova. A4.2 Organizovanje javnih rasprava, debata o problemima osoba sa invaliditetom.
	SC4.2. Sprovođenje i kontrola nad sprovođenjem akcionog plana za osobe sa invaliditetom do 2025.	A4.3 Kontrola nad sprovođenjem akcionog plana.

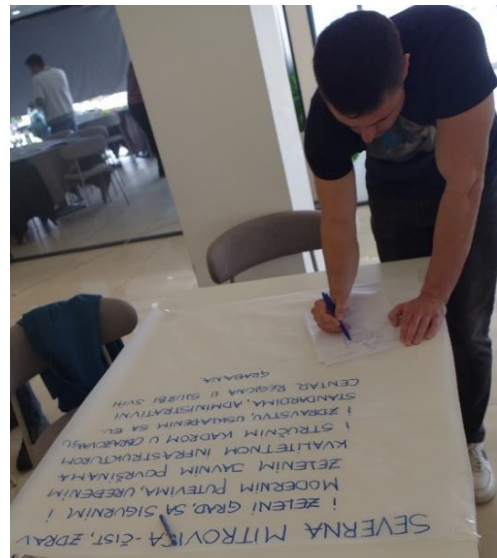
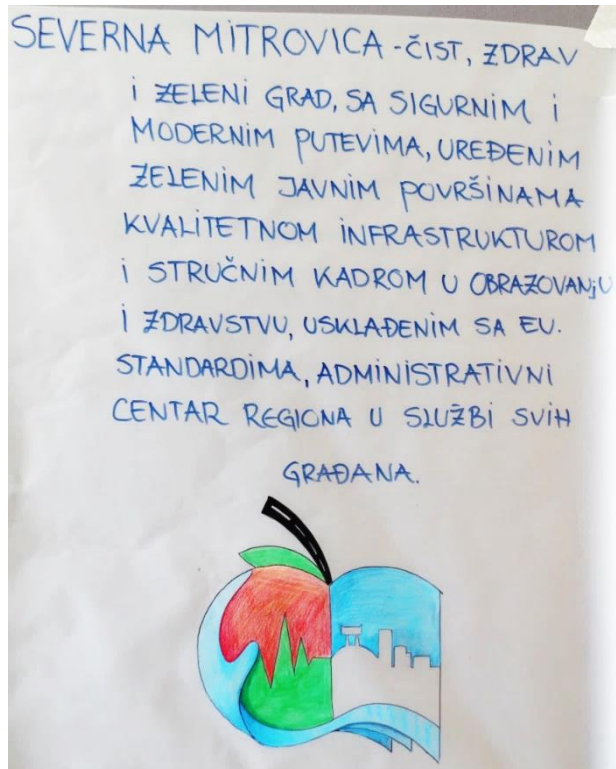

Slika 36. Mapa i logo Vizije za obrazovanje i socijalnu zaštitu – Zvečan

Slika 37. Prezencija Vizije, opštih i specifičnih ciljeva konvertovanih u mape

4.6. Definisanje zajedničke vizije za svaku opštinu – logo Vizije

Slika 38. Vizija i logo Vizije za opštine Severna Mitrovica i Zvečan

Izjava vizije za opštinu Severna Mitrovica:

“Severna Mitrovica, čist, zdrav i zeleni grad, sa sigurnim i modernim putevima, uređenim zelenim javnim površinama, kvalitetnom infrastrukturom i stručnim kadrom u obrazovanju i zdravstvu, usklađenim sa EU standardima, administrativni centar regiona u službi svih građana.”

Slika 39. Presentacija izjave Vizije za Severnu Mitrovicu

Izjava vizije za opštinu Zvečan:

“Unapređena i moderna opština sa jednakim uslovima za sve u obrazovanju i socijalnim uslugama, efikasnim saobraćajem povezana u celinu, zasnovanu na tržišnoj poljoprivredi i održivom turizmu, uz očuvanje prirodnih i kulturnih resursa za buduće generacije.”

Slika 40. Presentacija izjave Vizije za Zvečan

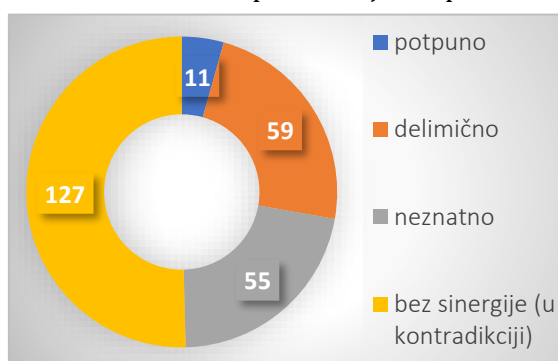
4.7. Vežba VII: Sinergije i kontradiktornosti između opštih ciljeva

Vežba na identifikaciji sinergija i kontradiktornosti između opštih ciljeva dve opštine održana je paralelno sa vežbom mapiranja. Opštine su predstavljali rukovodioci odeljenja za urbanizam. Podrška su bili predstavnici ministarstava, kao i predstavnici UN-Habitata. Njihov rad je zasnovan na unapred pripremljenoj matrici za identifikovanje sinergija i kontradiktornosti između ciljeva utvrđenih za svako tematsko polje.

Kategorije za procenu su bile:

- u potpunosti: ++ (u međusobnoj sinergiji),
- delimično: +
- neznatno: + -
- bez sinergije: 0 (kontradiktorne jedna drugoj).

Rezultati su predstavljani ispod:

Razlozi za **veliki broj kontradikcija** između dve opštine:

- odabrana prioritetna polja bila su različita i
- prilikom postavljanja ciljeva, radne grupe su detaljno analizirale probleme i postavile prioritete radi lakšeg upravljanja.

U pogledu sinergija, postoji jednakost među njima i postoje potencijalne mogućnosti za buduće projekte saradnje i koordinacije kroz prostorne planove.

Slika 41. Učesnici radionice zajednički rade na identifikovanju potencijalnih sinergija i kontradiktornosti između opštih ciljeva dve opštine

Tabela 33. Rezultati Vežbe VII, Sinergije i kontradiktornosti između opštih ciljeva Zvečana i Severne Mitrovice

Opština Severna Mitrovica		T01 Zdravstvo		T02 Obrazovanje				T03 Mobilnost i javni prstor				T04 Upravljanje otpadom/fekalnim vodama							
		OC1. Unapređen kvalitet zdravstvenih usluga	OC2. Poboljšana infrastruktura zdravstvenih objekata i omogućena pristupačnost	OC3. Proširen kapacitet za pružanje zdravstvenih usluga	OC1. Izgrađena i modernizovana infrastruktura	OC2. Stručno osposobljen kadar	OC3. Usklađeno obrazovanje sa potrebama tržišta	OC4. Izgrađen biznis incubator/ centar za neformalno obrazov	OC1. Uređen javni proctor	OC2. egulisano parkiranje	OC3. Uređena putna infrastruktura	OC4. Modernizovana autobuska i železnička stanica	OC1. Uređenje zelenih površina	OC2. Rekonstrukcija postojeće kanalizacione mreže	OC3. Fabrika za preradu otpadnih voda	OC4. Uređenje korita reke Ibar i pratećih sadraja	OC5. Upravljanje otpadom		
Opština Zvečan																			
Poljoprivreda I šumarstvo	T01	OC1. Ispunjenje pravno-administrativnih uslova za razvoj tržišno orijentisane poljoprivrede	●	●	●	●	●	+	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	
		OC2. Ispunjenje tehničko-materijalnih uslova za razvoj tržišno orijentisane poljoprivrede	●	●	●	●	●	●	●	●	+	+	●	●	++	●	●	●	
		OC3. Zajednica je svesna značaja zaštite životne sredine radi očuvanja i unapređenja poljoprivrednih i šumskih resursa	●	●	+-	+-	●	●	+-	+-	●	+-	●	●	+	+	+	+-	+-
		OC4. Očuvaanje postojećih šumskih reusrsa	●	●	●	●	●	+	+-	+-	●	+-	+	●	+-	●	●	+	+
Putna infrastruktura	T02	OC1. Unapređen drumski saobraćaj	+	++	++	+	●	+-	+-	●	●	++	+	●	●	+-	+	+	
		OC2. Unapređen železnički saobraćaj	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	+	●	●	●	+-	●	●
		OC3. Unapređen i regulisan nemotorizovan saobraćaj	●	+-	+	+-	●	●	●	●	●	+	+	+	●	+-	+-	●	●
		OC4. Poboljšan pristup turističkim lokacijama	●	+-	+-	●	●	+-	+	+	+	+	+	+	●	+-	+-	+-	+-

fekalnim vodama T03 - Upravljanje otpadom/	OC1. Čista i zdrava životna sredina	+	●	+	+	+	●	+ -	●	●	+ -	+ -	+	+ -	++	+	+
	OC2. Rekonstruisana i funkcionalna kanalizaciona mreža u celoj opštini i rešeno pitanje otpadnih voda	+	+	●	●	●	●	●	●	●	+ -	●	+ -	++	++	+	+ -
	OC3. Zaštita i očuvanje prirodnih resursa	+	+ -	●	●	+	+	+ -	+ -	●	+ -	+ -	+	+ -	++	+	+
	OC4. Podognuta svest građana o značaju zaštite životne sredine	+	●	●	●	+ -	+ -	+	+	+	●	+ -	+	●	+	+	+
T04 Obrazovanje	OC1. Unapređeni infrastrukturni uslovi u obrazovanju	+ -	+ -	+ -	++	+	+	++	●	●	●	●	●	●	+ -	●	+ -
	OC2. Poboljšani opšti uslovi rada u obrazovanju	●	●	●	+ -	+	+	+	●	●	●	●	●	●	●	●	●
	OC3. Trajno rešeno stambeno pitanje za socijalnu kategoriju stanovništva	●	●	●	●	●	●	●	●	●	+ -	●	●	●	+ -	●	+ -
	OC4. Primena međunarodnih standarda na institucionalnom nivou za osobe sa invaliditetom	+	++	+ -	+	+ -	+ -	+	+	+	+	+	+ -	●	●	+	+ -

Vizija predstavlja našu ulaznicu za budućnost i izuzetno je važan deo svakog strateškog dokumenta. Njome definišemo željeni pravac razvoj naše opštine. Vizija predstavlja zajedničke vrednosti i štiti ono što je svim građanima najvažnije, uverljivo oslikavajući promene na bolje unutar zajednice. Izjava vizije treba da je koncizna, a opet sveobuhvatna. Njenim uključivanjem u formalni dokument na kojem se zasniva strateški razvoj opštine, stvara se željena slika izgleda opštine za osam godina i utire put kojim se do nje stiže.

Zaključci sa Radionice opštinskog vizioniranja poslužiće za dalje strateško planiranje opština, okvir prostornog razvoja, ciljeva, strateških prioriteta i scenarija čime se zaokružuje Opštinski razvojni plan, nakon čega sledi razvoj Opštinskih zonskih mapa.

Ključni koraci i odgovornosti:

- opštine će završiti ORP na vreme u skladu sa zakonom i administrativnim upustvima
- opštine će pokrenuti i podržati sprovođenje preporuka iz izveštaja sa Radionice lokalnog vizioniranja
- jačanje međuopštinske i međuinstitucionalne saradnje i razmene iskustava
- međuopštinska saradnja za razvoj i sprovođenje zajedničkih projekata,
- uključivanje rezultata sa Radionice opštinskog vizioniranja (vizija, opšti i specifični ciljevi) u koncept prostornog razvoja ORP-a
- započeti proces prijave za CIF uzimajući u obzir zajedničke projektne predloge
- podržati razvoj rodno strateškog okvira
- podeliti materijal radionice i upoznati ostale članove radnih grupa i predstavnike opština sa ishodima i preporukama.

Učesnici su takođe izrazili visoku zahvalnost za dostignute ciljeve i ishode Radionice opštinskog vizioniranja, kao i za unapređenje saradnje između dve opštine i centralnog nivoa.

Na osnovu rezultata upitnika radionica je dovela do očekivanih rezultata, kako za pojedinačni dalji razvoj Opštinskog razvojnog plana tako i za potencijalni zajednički razvoj. Učesnici su izrazili zahvalnost i zadovoljstvo vezano za saradnju i posvećenost UN-Habitat-a u podršci opštinama u cilju izrade Opštinskih razvojnih planova. Učesnici su pokazali čeličnu volju, entuzijazam i veliku posvećenost procesu izrade Opštinskog razvojnog plana, što se pokazalo i u realizaciji svih zadataka tokom radionice.

6 LISTA UČESNIKA

Br	Ime i prezime	Položaj i institucija/organizacija
1.	Dejan Krsmanović	Šef odeljenja, Odeljenje za urbanizam, geodeziju i katastar, Severna Mitrovica
2.	Boro Marković	Građevinski inspektor, Severna Mitrovica
3.	Dejan Miljković	Službenik za norme i prostorno planiranje, Odeljenje za urbanizam, geodeziju i katastar, Severna Mitrovica
4.	Hamit Mripa	Viši službenik za pravna pitanja, EU integracije i koordinaciju sa donatorima, Severna Mitrovica
5.	Danijela Spasojević	Službenik, Odeljenje za urbanizam, geodeziju i katastar, Severna Mitrovica
6.	Suada Hajdarpašić	Šef odeljenja, Odeljenje za javne odnose, zajednice i povratak, Severna Mitrovica
7.	Marko Božović	Službenik, Odeljenje za finansije, Severna Mitrovica
8.	Marina Raftovski	Službenik za kulturu i rodna pitanja, Severna Mitrovica
9.	Jelena Milenković	Šef odeljenja, Odeljenje za infrastrukturu i kapitalne projekte, Severna Mitrovica
10.	Sandra Radončić	Službenik za zajednice i povratak, Severna Mitrovica
11.	Merita Jašanica	Viši službenik za javne usluge, Severna Mitrovica
12.	Asdren Peci	Administrator baze podataka, Severna Mitrovica
13.	Marina Jakovljević	Domovik, NGO
14.	Jovana Stojanović	CDW, NGO
15.	Nadica Hristov	Šef odeljenja, Odeljenje za urbanizam i inspekciju, Zvečan
16.	Nataša Aksentijević	Službenik za građevinu, Odeljenje za urbanizam i inspekciju, Zvečan
17.	Milorad Nedeljković	Službenik za građevinu, Odeljenje za urbanizam i inspekciju, Zvečan
18.	Stevan Djokić	Šef osoblja, Kabinet gradonačelnika, Zvečan
19.	Jelena Sofronijević	Službenik, Odeljenje administracije, Zvečan
20.	Mirjana Alagić	Šef odeljenja, Odeljenje za finansije, Zvečan
21.	Jovana Jovanović	Saradnik urbanog planera, Zvečan
22.	Ranko Milisavljević	Službenik za ruralni razvoj, Zvečan
23.	Nebojša Jevtić	Službenik za povratak, Zvečan
24.	Milan Radomirović	Šef odeljenja, Odeljenje za kulturu, sport i mlade, Zvečan
25.	Lulzim Peci	Šef odeljenja, Odeljenje za zajednice i povratak, Zvečan
26.	Darko Nedeljković	Administrator baze podataka, Zvečan
27.	Marko Marjanović	AFPK, NGO

28.	Tomislav Katić	Sekretar, Crveni krst, Zvečan, NGO
29.	Luan Nushi	Načelnik, Institut za prostorno planiranje, MIŽS
30.	Atdhe Desku	Šef sektora za međuopštinsku saradnju, Odeljenje za prostorno planiranje, MIŽS
31.	Besim Myrtezani	Šef Odeljenja za nadzor nad sprovođenjem zakonodavstva, pravne podrške i međuinstitucionalne saradnje u oblasti zakonodavstva, MALS
32.	Driton Xhafa	Službenik za nadzor opština, MALS
33.	Arijeta Himaduna	Službenik programa - za vezu, rod i civilno društvo, Program UN-Habitat Kosovo
34.	Artan Rexhepi	Službenik za upravljanje programom, Program UN-Habitat Kosovo
35.	Jelena Aksentijević	Prostorni/Urbani planer, Program UN-Habitat Kosovo
36.	Modest Gashi	Prostorni/Urbani planer, Program UN-Habitat Kosovo
37.	Dragana Milutinović	Saradnik - Prostorni/Urbani planer, Program UN-Habitat Kosovo
38.	Dragoljub Stašić	Prostorni/Urbani planer, Program UN-Habitat Kosovo
39.	Sanja Lazarević	Savetnik za pristup građanima, Program UN-Habitat Kosovo
40.	Milan Branović	Savetnik za pristup građanima, Program UN-Habitat Kosovo
41.	Adem Llabjani	Operativni/logistički asistent, Program UN-Habitat Kosovo
42.	Anais Thizy	Stażista, Program UN-Habitat Kosovo

INCLUSIVE DEVELOPMENT PROGRAMME
PROGRAMI PËR ZHVILLIM GJITHËPËRFSHIRËS
PROGRAM SVEOBUH VATNOG RAZVOJA

UN HABITAT

Ministries Building "Rilindja"
10000 Prishtina, Kosovo
Tel.: +383 38 200 32611
info@unhabitat-kosovo.org

PAX

Sint Jacobsstraat 12
3511 BS Utrecht, The Netherlands
Tel.: +31 (0)30 233 33 46
info@paxforpeace.nl

CBM

Bulevardi Isa Boletini 11-12
400000 Mitrovica, Kosovo
Tel.: +383 28530335
info@cbmitrovica.org

